Edini slovenski dnevnik v Zedinjenih državah

Velja za vse leto . . $3.00
Za pol leta $1.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian Daily in the United States.

Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50.000 Readers.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 168. — ŠTEV. 168. NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 19, 1916. — SREDA, 19. JULIJA, 1916. VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV.

Položaj na Zahodu se je le malo izpremenil.

FRANCOZI SO IZGUBILI NEKAJ POSTOJANK PRI BIACHES V SOMME DOLINI. — ANGLEŽI SO NAPREDOVALI NA TISOČ JARDOV DOLGI FRONTI. — OPERACIJE OVIRA DEŽEVANJE. — BOJI PRED VERDUNOM SE NADALJUJEJO. — NEMCI PRAVIJO V SVOJEM POROČILU, DA JE POLOŽAJ ZANJE ZADOVOLJIV. — BELGIJCI SO VPRIZORILI NAPAD NA NEMŠKE ZAKOPE. — NEODLOČILNI BOJI.

London, Anglija, 18. julija. — Angleške čete so v hudih bojih med deževanjem in v blatu precej napredovale na fronti tisočih jardov severno od Ovillers.

Medtem so pa Nemci imeli nekoliko uspeha na južnem delu Somme doline, v okolici Biachesa.

Tem bojem so sledili hudi nemški napadi na angleške postojanke pri Longuevalu in Delville gozdu. Ko je došlo zadnje poročilo, so se boji še nadaljevali, ne da bi bilo mogoče poročati, na katero stran se bo zmaga odločila.

Vsi angleški vojaški kritiki so pa presenečeni, da zaplenijo angleške čete toliko vojnega materijala.

General Haig je naznanil, da se poslužujejo angleške čete nove metode, namreč da Nemcem sploh ne dajo časa, da bi se po prvem porazu pripravili za drugo bitko, temveč jih v najkrajšem času zopet napadejo, vsled česar tudi ne morejo s seboj odvesti topov in streljiva, ko se umikajo s svojih pozicij.

S fronte poročajo, da je bila druga nemška bojna črta veliko manj utrjena kot je bila prva, vsled česar je splošno mnenje, da bodo imele angleške čete in francoske armade odzdaj naprej veliko manj truda in žrtev kot so jih morale imeti dozdaj.

Današnje uradno poročilo angleškega vojnega urada se glasi:

— Veliko blato in neprestano deževje še vedno ovira naše operacije, toda kljub temu smo imeli velik uspeh; napredovali smo namreč na tisoč jardov dolgi fronti pri Ovillersu. Sovražnika smo prepodili iz večjih močno utrjenih pozicij. Vjeli smo več sovražnih vojakov in zaplenili šest strojnih pušk.

Blizu Wytschaete, Belgija, smo vprizorili hud napad na nemške zakope in imeli uspeh.

Blizu Cuichy-ja je pa sovražnik poskušal napasti naše postojanke, toda napad se mu je ponesrečil, kajti poslali smo nanj tak ogenj, da je moral svoj namen opustiti.

Poročilo izdano o polnoči se glasi:

— Nemci so pričeli napadati naše dobro utrjene pozicije pri Longuevalu in Delville gozdu. Vrše se hudi boji, ki pa dozdaj še niso bili odločilni.

Pariz, Francija, 18. julija. — Francoski vojni urad je izdal poročilo, ki se glasi:

— Južno od Somme so Nemci včeraj zvečer vprizorili napad na naše postojanke od vasi Biachesa do La Maisonette.

Ne da bi se bili ozirali na svoje velike izgube, so svoje napade ponavljali, toda La Maisonette kljub temu niso mogli zavzeti.

Pač pa so nemške čete imele toliko uspeha, da so prišle na naše pozicije pri Biachesu.

Boji se nadaljujejo.

Na levem bregu Meuse, na verdunski fronti, smo odbili sovražni napad na višino štev. 304.

Na desnem bregu se je ponoči vršilo nekaj artilerijskih bojev.

Sovražnik je poskušal stopiti v akcijo, toda smo to z našim ognjem preprečili.

Na ostalih delih fronte je bilo tekom noči mirno.

Najzadnejše uradno poročilo francoskega urada se glasi, da je bilo malone na celi fronti mirno, toraj položaj neizpremenjen.

London, Anglija, 18. julija. — Iz belgijskega glavnega stanu se poroča, da so belgijske čete vprizorile v ponedeljek hud napad na nemške zakope pri Dixmunde. Zakopov se jim ni posrečilo zavzeti, ker so Nemci dobili še pravočasno ojačenja, pač pa so Belgijci pomorili veliko število sovražnikov, ostale pa večinoma vjeli.

Berlin, Nemčija, 18. julija. — Uradno nemško poročilo se glasi:

— Na številnih točkah zahodne fronte smo uspešno odbili več sovražnih napadov. Zelo velike uspehe so imele tudi naše patrole. Vzhodno od Vermelles je neka naša patrola zajela enajst vojakov in dva častnika.

Na obeh straneh reke Somme se je vršilo več artilerijskih bojev.

Velik uspeh smo imeli pri Biachesu in na nekaterih drugih delih francoske fronte.

Naš položaj je zadovoljiv.

Boji z Rusi.

Nemci poročajo, da so odbili ruske napade ob reki Dvini. — Kozaki so vdrli v Ogrsko.

London, Anglija, 18. julija. — Petrograjski dopisnik nekega tukajšnjega lista je sporočil, da so se začele avstrijske in nemške armade na celi črti umikati in da so ruski kozaki na nekaterih mestih že vdrli v Sedmograško. — Dva važna gorska prelaza, ki vodita iz Bukovine v Sedmograško, se nahajata v ruskih rokah. — To poročilo še ni potrejno.

Petrograd, Rusija, 18. julija. — Zadnje poročilo ruskega generalnega štaba se glasi:

Na fronti pri Rigi smo odbili vse sovražniške napade.

V Voliniji so naše čete pregnale sovražnika z levega brege reke Lipe. Sovražnik se je umaknil proti Tarasovu. Naša artilerija je napravila sovražniškim postojankam južno od Lipe veliko škodo.

Berlin, Nemčija, 18. julija. — Veliki nemški generalni štab poroča:

Južno in jugovzhodno od Rige so vprizorili Rusi zadnje dni več napadov na fronto generala Hindenburga. Nemci so napade z lahkoto odbili in pognali sovražnika v beg.

Generalu Kuropatkinu se je na par točkah posrečilo prodreti nemško bojno črto. Teh uspehov se pa ni dolgo veselil. Kakorhitro so dobili Nemci nekaj ojačenj, so se morali Rusi umakniti.

V Vzhodni Galiciji se vrše boji med prestražami.

Avstrijci so pognali Ruse pri Tartarovu v beg.

Ruska poročila, da se Nemci in Avstrijci na celi črti umikajo, so neresnična.

POŠTA ZAPLENJENA.

Berlin, Nemčija, 18. julija. — **Glavni poštar Danske naznanja, da so angleške blokadne oblasti zaplenile vso pošto s parnikov "Frederick VIII" in "Oscar", oba danska, ki sta bila na potu iz New Yorka.**

Dalje se glasi poročilo Prekmorske agencije, da je bila zaplenjena pošta s parnika 'Bergensfjord'.

Pozor pošiljatelji denarja!

Vsled negotovega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljatve do preklica le pod pogojem, DA SE VSLED VOJNE IZPLAČAJO MOGOČE Z ZAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati zamorejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja.

Cene:

K	$	K	$
5....	.90	120....	16.80
10....	1.60	130....	18.20
15....	2.30	140....	19.60
20....	3.00	150....	21.00
25....	3.70	160....	22.40
30....	4.40	170....	23.80
35....	5.10	180....	25.20
40....	5.80	190....	26.60
45....	6.50	200....	28.00
50....	7.20	250....	35.00
55....	7.85	300....	42.00
60....	8.55	350....	49.00
65....	9.25	400....	56.00
70....	9.95	450....	63.00
75....	10.65	500....	70.00
80....	11.35	600....	84.00
85....	12.05	700....	98.00
90....	12.75	800....	112.00
100....	14.00	900....	126.00
110....	15.40	1000....	139.00

Ker se zdaj cene denarju skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dospe na zapad ponavadi par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roke, se pri nas cene morda že večkrat spremenijo.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Avstrijci in Lahi.

Lahi poročajo o uspehih. — Italijanski zrakoplov nad Gorico. — Laški uspehi so majhni, pravijo Avstrijci.

Rim, Italija, 18. julija. — Italijanski vojni urad danes naznanja, da so imele laške čete še več uspehov v bojih proti Avstrijcem.

Poročilo se glasi:

Več artilerijskih bojev se je vršilo v okolici Stevio in Tonale.

V Arsa dolini smo porazili sovražnika, ki je poskušal napasti in zasesti naše pozicije pri Foppiano. —

Ne oziraje se na trmoglavo zoperstavljanje avstrijskih čet, smo vprizorili napad na njihove postojanke pri Pasubio in imeli velike uspehe.

Vroči boji se vrše tudi v Posina dolini in okolici Astico, kjer je sovražink večkrat zaporedoma poskušal zavstaviti naše prodiranje, toda njegovi protinapadi so bili brebuspešni.

Mali boji so se bili blizu Mesole v Sugana dolini, ki so se završili v naš prilog.

Na ostalih delih fronte se je vršilo več hudih bojev, zlasti artilerijskih.

Sovražni zrakoplovec je vrgel par bomb na Oswedaletto, ne da bi napravil kako škodo.

Naš zrakoplov je pa poletel nad Gorico in vrgel na mesto par bomb ter nato odletel nepoškodovan nazaj.

Berlin, Nemčija, 18. julija. — Avstrijski vojni urad je 17. julija izdal poročilo, v katerem pravi, da si Italijani zelo prizadevajo, da bi imeli kake večjeu spehe, toda dozdaj so bili njihovi uspehi neznatni.

Otroška paraliza.

Slučaji bolezni in smrti so se včeraj pojavili zopet v večjem številu kot predvčerajšnjem.

Včeraj se pojavilo več novih slučajev, zlasti pa še smrtnih, kot se je pričakovalo, vendar manj kot zadnji teden.

Tekom preteklega dne je umrlo 26 otrok, 121 jih je pa na novo obolelo.

Dozdaj je vseh slučajev 2175, izmed katerih je bilo 426 smrtnih.

Včeraj je bilo še enkrat več smrtnih slučajev kot jih je bilo predvčerajšnjem, kar je napravilo v zdravstvenem departmentu in tudi med občinstvom veliko razburjenja.

Dr. Emerson, zdravstveni komišner je izjavil, da ima veliko upanja, da se bolezen ne bo več širila.

Poročila iz raznih mest v državi New York naznanjajo, da se je pojavilo 146 novih slučajev, umrlo jih je pa 16.

Car in Angleži.

London, Anglija, 18. julija. — Angleški kralj je poslal danes angleškemu poveljniku Haigu sledečo brzojavko:

"Uspešno napredovanje mojih čet me navdaja z veseljem; jaz tempotom izražam mojo iskreno hvalo in želje za nadaljne uspehe. Car Rusije me je naprosil, da sporočim mojim četam njegove iskrene čestiteke nad uspehi, ki so jih imele zadnji čas."

General Haig je odgovoril:

"Angleške čete v Franciji so bile vzradoščene, ko so čule vašega veličanstva odobravanje in zadovoljstvo. — Zahvalujuje se tudi vladrju Rusije za njegovega veličanstva čestitke."

Del "1888 razreda" vpoklican.

Pariz, Francija, 18. julija. — Francoska vlada je poklicala k orožju del 1888 razreda — to so možje od 47 do 48 leta.

Vpoklicani niso oni, ki morajo ostati doma, ker sicer bi se ne moglo vršiti delo na polju in drugod; vpoklicani niso tudi oni, ki so zaposleni v municijskih tovarnah.

"Deutschland."

Cenzor je zavrnil brzojavke kapitana Koeniga. — Podmorski čoln bo v kratkem odplul.

Baltimore, Md., 18. julija. — Lastniki podmor. čolna "Deutchlanda" in drugi, ki so v zvezi z novo prekoatlantsko družbo, so bili včeraj zelo ogorčeni, ki so doznali, da je cenzor na brezžični postaji v Tuckertonu zavrnil vse brzojavke kapitana Koeniga, katere je hotel poslati v Nemčijo in se v njih zahvaliti za razne čestitke. — Cenzor je rekel, da stoji na stali šču stroge nevtralnosti in da ne sme dopustiti takih brzojavk.

Ker so na podmorski čoln že vse vkrcali, je jasno, da bo odplul, kakorhitro se mu bo nudila prva ugodna prilika. Da bo podmorski čoln kmalo odplul je razvidno iz nekega članka, kapitana Koeniga, katerega so priobčili skoraj vsi tukajšnji listi.

Članek končuje z besedami:

— Vaša dežela in vaše mesto se mi zelo dopadeta. — Prepričan sem, da se bom kmalo vrnil in kmalo zopet užival vašo gostoljubnost. — Prebivalci mesta Baltimore so nam bili zelo prijazni.

Na obrežju je le vedno gledalcev, da morajo biti neprestano v akciji močni policijski kordoni.

Včeraj je dospelo v tukajšnje pristanišče par parnikov. — Kapitani so izjavili, da so videli na odprtem morju par angleških in francoskih križark.

Te bojne ladje imajo nalogo podmorski čoln vjeti oziroma ga potopiti.

Kapitan Koenig je izjavil, da ga potovanje čisto nič ne skrbi.

Mornarji "Deutschlanda" v Beli hiši.

Washington, D. C., 18. julija. — Osem mornarjev nemškega trg. podmor. čolna "Deutschlanda" je včeraj prišlo v Washington in obiskalo Belo hišo. Bili so v uradu predsednika Wilsona. En za drugim so se vsedli na stol, na katerem sedi predsednik, na kar so bili zelo ponosni.

Skoro vsi so rekli, da bodo prišli nazaj v teku dveh mesecev ali pa še prej.

Francoski predsednik na fronti.

Pariz, Francija, 18. julija. — Predsednik Poincare je bil zadnja dva dni v spremstvu generala Pierre Roquesa, francoskega vojnega ministra, na fronti pri Meuse. —

Predsednik se je sestal z generalom Joffre-jem in nekaterimi drugimi višjimi poveljniki.

Predno je odšel, je vsem četam in poveljnikom iskreno čestital nad njihovimi uspehi in želel, da bi bili njihovi uspehi v bodoče še večji in sijajnejši.

DENAR SE LAHKO ODPOŠLJE V STARO DOMOVINO TUDI PO BREZŽIČNEM BRZOJAVU.

Naslov velja: vsaka beseda 65 centov; zaradi natančnosti je treba upoštevati tudi hišno številko in zadnjo pošto, ako se ista ne nahaja v kraju.

To svoto je dodati dnevnemu kurzu; manj od 50 kron ni mogoče poslati in ne več kakor 10,000 K.

Brezžične pošiljatve gredo vse v Nemčijo, od tam se pa pošljejo denarne nakaznice po pošti na zadnje mesto.

Natančno smo poizvedeli, da take pošiljatve dospejo primeroma hitro za sedanje razmere in je mogoče dobiti odgovor nazaj, da je bil denar izplačan v 20 dneh. Zgodi se pa kaj lahko, da pošiljatev traje tudi dalj časa in to, ako se napravijo napake pri brezžičnem brzojavu; denarja se ne more izgubiti, pač pa je mogoča zakasnitev, ako se urine kje kaka napaka.

Kdor želi poslati na ta način denar v staro domovino, mora natančno napisati naslov in dodati: pošlje naj se po brezžičnem brzojavu.

FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Anglija začela bojkotirati nem. firme v Združenih drž.

ANGLEŠKA VLADA JE POSTAVILA KAKIH STO NEMŠKIH FIRM V AMERIKI NA TAKOZVANO "ČRNO LISTO" IN PREPOVEDALA SVOJIM TRGOVCEM TRGOVATI ŽNJIMI. — KAJ BO UKRENIL DRŽAVNI DEPARTMENT? — PAROBRODNE DRUŽBE. — VSAKA VLADA IMA BAJE PRAVICO UREDITI TRGOVINO SVOJIH PODLOŽNIKOV. — ODREDBA JE VELIKEGA POMENA.

Washington, D. C., 18. julija. — Iz Nemčije prihajajo danzadnem brezžične brzojavke, iz katerih je razvidno, da bo Nemčija začela zopet vojno s podmorskimi čolni, če Združene države ne bodo odločno nastopile napram Angliji ter ji zabranile kršiti ljudsko pravo.

Že kmalo po začetku vojne je bila izdana v Angliji postava, ki prepoveduje trgovati s sovražnimi tvrdkami. Ta prepoved je bila pozneje razširjena tudi na one tvrdke, ki so s sovražnimi firmami v kakoršnikoli zvezi.

Toda Angliji ni niti to zadostovalo. Te dni je izdala takozvano "črno listo" vseh onih trgovin, s katerimi ne sme trgovati noben angleški podložnik. Teh firm je kakih devetdeset in so skoraj vse v New Yorku.

Vlada Združenih držav je v veliki zadregi in ne ve, na kak način bi si pomagala. Proti tej odredbi najbrže ne bo mogla ničesar ukreniti.

Ta odredba je pa dala tudi Nemčiji dober povod, da bo obnovila vojno s podmorskimi čolni prej kot se je mislilo.

L. W. Evans, kontroler v departmentu za zunanjo trgovino, je te dni izjavil, da je šlo pri sestavi "črne liste" čisto za notranje zadeve Anglije, ter da proti temu ne morejo Združene države ničesar storiti. Anglija pri tem ni nič prekršila ameriških postav, ker je samo svojim ljudem naročila, da ne smejo trgovati z raznimi nemškimi firmami.

Po njegovem mnenju ima vsaka država pravico urediti trgovino svojih podložnikov po svoji volji in prevdarku. —

Na "črni listi" so večinoma take firme, ki imajo v Nemčiji svojo glavno trgovino in stoje pod nemško kontrolo; nemške firme v Združenih državah, ki so podpirale sovražnike Anglije s posojili; slednjič take firme, ki so izrabljale kabel s tem, da so se posluževale šifriranih brzojavk.

Washington, D. C., 18. julija. — Nek ugleden uradnik državnega departmenta je danes povedal pravi vzrok, zakaj je postavila angleška vlada sedemdeset ameriških firm na "črno listo."

Med drugim je rekel tudi sledeče:

— Anglija hoče indirektno doseči, česar ne more doseči direktno.

Njen cilj je preprečiti nemško trgovino z zunanjim svetom. Dolgo, dolgo je iskala Anglija, slednjič se ji je pa posrečilo dobiti pripravno sredstvo. Vsaka postava ima svoj izhod; tudi postave ljudskega prava ga imajo.

Anglija ne pravi ameriškim firmam, ki trgujejo s sovražnikom, oziroma so na sumu, da trgujejo: — Ne smete dalje trgovati!

Ne, ona je bolj prebrisana. Prepovedala je namreč Angležem imeti kakoršnokoli trgovsko zvezo s temi ameriškimi firmami.

Kaj naj store proti temu Združene države? Zaenkrat ne morejo še ničesar storiti. Ko je za časa španske vojne prepovedala vlada Združenih držav Amerikancem trgovati z onimi angleškimi trgovci, ki so bili s Španci v zvezi, ni mogla Anglija proti temu ničesar storiti. Vsaka država ima pravico urediti po svoje trgovino svojih podložnikov.

Ta odredba je veliko pomembnejša kot se je mislilo v prvem trenutku. Prizadeti niso samo trgovci, pač pa tudi parobrodne družbe. Ker Anglija kontrolira ves prekomorski transport, je ta odredba naperjena tudi proti velikim nizozemskim in škandinavskim prekoatlantskim družbam.

Toda to še ni vse.

Zaenkrat je postavila Anglija na "črno listo" samo trgovine in posamezne osebe. Ni več daleč čas, ko bo postavila nanjo razne države in cele narode.

London, Anglija, 18. julija. — Reuterjeva brzojavna agentura je dobila preko Amsterdama poročilo, da se je nemški državni kancler včeraj posvetoval z voditelji raznih nemških strank. Ta konferenca je bila velike važnosti, ker se je pri tej priliki najbrže razpravljalo o miru in mirovnih pogajanjih. Prebivalstvo je francosko-angleška ofenziva tako preplašila, da je odločno proti nadaljevanju vojne.

Drugi pravijo zopet, da so se posvetovali o obnovitvi vojne s podmorskimi čolni.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and Published by the SLOVENIC PUBLISHING CO. (a corporation.)

FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.00
„ pol leta	1.50
„ celo leto za mesto New York	4.00
„ pol leta za mesto New York	2.00
„ Evropo za vse leto	4.50
„ „ „ pol leta	2.55
„ „ „ četrt leta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA" ("Voice of the People") Issued every day except Sundays and Holidays.

Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF MEMBERSHIP LABEL JOURNEYMEN LANGUAGE NEWSPAPERS

Volitve na Nemškem.

Sedanji državni zbor je bil izvoljen leta 1912. Ker predpisuje volilna postava petletno volilno periodo, bo torej njegov mandat meseca januarja leta 1917 končan.

V mirnem časn bi se torej najkasneje meseca januarja vršile državnozborske volitve. Ker pa skoraj ni misliti, da bi bila vojna do tedaj končana, bi se te volitve torej vršile v času, ko bi ne mogla priti volja naroda do prave veljave.

Pri zadnjih državnozborskih volitvah leta 1912 je imelo v Nemčiji 14,441,000 možkih volilno pravico. — Volitve se jih je udeležilc 12,206,000.

Ne trdimo preveč, če rečemo, da je polovica teh volilcev zdaj na bojišču in da se torej ne morejo udeležiti volitev.

Ne samo iz volilnotehničnih vzrokov, pač pa tudi zategadelj ne, ker po nemških postavah nima noben vojak volilne pravice.

Pred kratkim je dospela iz Nemčije zelo zanimiva vest.

"Frankfurter Zeitung" je predlagala, da naj sklene Nemčija premirje in da naj pošlje polovico vojakov začasno domov, da bodo mogli zadostiti svoji volilni dolžnosti. —

Omenjeni časopis pravi, da bi se zamoglo na ta način izvedeti za pravo mnenje ljudstva ter doznati, kaj misli širša javnost o sedanjih izpremenjenih razmerah.

"Frankfurter Zeitung" je sedanji vladi z državnim kancelerjem Bethmannom-Hollwegom na čelu, zelo prijazna.

Prav lahko je mogoče, da je časopis to predlagal po naročilu vlade, da bi se na ta način izvedelo, če bo javnost s tem zadovoljna ali ne.—

Volitve v sedanjih razmerah bi bile vladi zelo dobrodošle.

Vsled vpliva vojne bi bila vsaka opozicija že vnaprej oslabljena oziroma uničena.

Ker ljudstvo neizmerno trpi in hrepeni po miru, je jasno, da ga junkerji ne bodo mogli navdušiti za nadaljevanje vojne.

Glavna opozicija, socialna demokracija, je tudi razcepljena. — Del socialne demokracije bi se morda celo ogrel za vlado in državnega kanclerja.

V vseh ozirih bi bila torej volitev v sedanjih razmerah in za časa vojne vladi zelo dobrodošla stvar.

Mi skoraj ne vrjamemo, da bi prišlo do meseca januarja do take volitve.

Opozicija, posebno pa socialna demokracija, si na vse načine prizadeva preprečiti volitve za časa vojne.

Ona mora najprej napraviti red v svojih lastnih vrstah.

Nadalje tudi ne more nikdo trditi, da bi se pri volitvah med vojno (v slučaju, da se sprejme predlog "Frankfurter Zeitung") doznalo za pravo voljo naroda.

Vse stranke države morajo priti same s seboj na čisto in zavzeti primerno stališče napram novim razmeram.

Vsled tega je skoraj nevrjetno, da bi se stranke strinjale s predlogi "Frankfurter Zeitung".

Glavna stvar pa še pride. — Za sklenitev premirja sta potrebna dva.

Z ozirom na položaj, ki je zavladal zadnji čas na bojišču, zavezniki najbrže ne bodo hoteli skleniti premirja Nemčijo, ki bi se potom državnozborskih volitev le še bolj okrepila.

Tako premirje bi bilo le v tem slučaju mogoče, če bi se razen državnozborskih volitev vršila tudi mirovna pogajanja.

Za predlog "Frankfurter Zeitung" se ne bo nikdo posebno veliko menil in je jasno, da ne bo sprejet.

S prihodnjimi volitvami bo ravno tako kot je bilo z onimi leta 1870.

Potom postave bodo podaljšali zakonodajno periodo in počakali z volitvami do sklepa miru.

To bo za Nemce vsekakor tudi najboljše.

N. Y. V. Z.

Domači obrti na Kranjskem.

II. LESNI OBRT.

1.

Težko bi bilo dobiti zgodovinarja, ki bi, opisujoč kulturno-historične razmere na Kranjskem, ne posvetil vsaj nekaj vrstic domačemu obrtu ribniške doline. In to po vsej pravici; saj sega izdelovanje "suhe robe" daleč nazaj v pretekla stoletja in je bilo ribniškim okoličanom v najžalostnejših časih vir rešitve iz stisk. Kdaj ravno se je obrt pričel, ni znano; gotovo pa je, da je bil v XV. stoletju že udomačen. Ko so preplavili v XV. stoletju Turki kranjsko deželo, je bila zlasti Dolenjska pozorišče krvavih bojev, vsled česar je morala ona tudi med vsemi drugimi pokrajinami največ prestati. Ljudstvo je popolnoma obubožalo; prej imoviti kmetje zdaj niso imeli s čim preživeti sebe in svojih družin. Vest o toliki bedi je prišla tudi do dvora. Da si ljudstvo vsaj nekoliko opomore, je dovolil cesar Friderik III. dne 23. oktobra 1492 kočevskim in ribniškim okoličanom izvažati živino, platno in razne lesene predmete, kakoršne sami doma izdelujejo, na Hrvatsko ter v druge obmejne dežele. Kakšni so ti leseni izdelki, nam natančneje popisuje Valvazor v svoji kroniki "Ehre des Herzogthums Krain". Toda pustimo zgodovino zgodovinarjem, ker naš namen ni pisati zgodovinske razprave o postanku in razvoju lesnega obrta na Kranjskem, ampak podati hočemo le sliko sedanjega njegovega položaja.

Ribniški kakor tudi kočevski okoličani so navezani do malega vsi na poljedelstvo. Zemlje, ki je zraven precej skopa, ne preostaja veliko, vsled česar pač ni verjeti, da bi kdo obogatel od njenih pridelkov, zlasti ker nam kaže žalostna izkušnja, da silijo ljudje vedno bolj v dolgove. Pri takih razmerah se torej ni čuditi, da je videti na železniški progi Kočevje-Ljubljana vstopati vsak dan več mož in mladeničev, ki so namenjeni, da gredo iskat sreče preko morja v Novi svet. Mnogo, in to zlasti Kočevarjev, pa gre na jesen z doma krošnjarit z južnimi sadeži v severne dežele Avstrije. Kar ljudi ostaje doma, se pridno ukvarjajo s pletenjem rešet in ret, z izdelovanjem lesenih žlic, krožnikov, skledic in drugih k "suhi robi" spadajočih drobnarij.

Lesni obrt je razširjen skoro v vseh vaseh okoli Ribnice in tudi v mnogih vaseh v kočevskem sodnem okraju. Zlasti pa cvete ta obrt v ribniški dolini v sledečih krajih: Gorenja vas, Hrovača, Goriča vas, Otavice, Nemška vas, Bukovica, Sajevec, Zadolje, Brežje, Sušje, Prigorica, Dolenja vas, Rakitnica, Sodražica, Podklanec, Loški potok, Struje, Velike Lašče z okolico itd. Na ribniško dolino samo pride do 3000 domačih obrtnikov, katerim jih prištevamo še 1600 v veliko-laškem okraju in 150 okoli Loža; vsem tem daje domači obrt izdaten postranski zaslužek.

Izdelki, ki takorekoč rezrezentirajo "suho robo", so rešeta, rete in sita. Pri vseh teh razločujemo dva glavna dela: dno in obod. Kot surovina za dno se rabi leskov, javorjev in vrbov les. Nekaj teh palic dobe Ribničani v svojih hostah, večinoma pa jih nakupujejo od sosednih Kočevarjev, kateri jih prinašajo v Ribnico in Sodražico na semenj. Ako bi Kočevarji sami porabili leščevje, kakor ga porabljajo Ribničani, potem bi slednjim huda predla; tako pa radi lesa ne pridejo v velike zadrege. — Najprej se mora s palic z nožem postrgati lubje, nato pa jih razkoljejo. Sredi delavnice je v tla pritrjen do pol čevlja debel tram, "baba", ki je na več krajih prevrtan s svedrci različne debelosti. V te luknje se vtikajo koničaste palice, od katerih se potem odkopljejo letve, "vitre", toliko debele, kolikor je bila močna zareza, narejena z nožem koncem palice. Te odločene vitre so še predebele in jih je treba iznova razklati, kar se zgodi tako-le: Na koncu jo načne tolikokrat, kolikor viter hoče iz nje narediti, jo nese k ustom, prime pri zarezi z zobmi in odloči urno od nje nove, tanjše vitre. Delo gre hitro izpod rok, ali če hočete, izpod zob, da je kar zanimivo gledati, kako spretnost si pridobe pri tem opravku. Vitra sedaj seveda še ni skozi in skozi enako debela in tudi ne enako široka. Da ta nedostatek odstrani, jo kaka ženska ali deklica na obeh straneh posname, ob straneh pa poreže na "rezirju". Rezir je posebna priprava, ki sestoji iz deske, na katero so pritrjene ostre kline, postavljene toliko narazen, kakršna bodi širokost vitre. Ko se vse to izvrši, je vitra gotova. Ko jih je dosti, prično s pletenjem dna. Izdelovanje dna se vrši na dvojen način. Ali rabijo statve ter dno tko, kar narede v pol ure, ali pa pleto prostoročno, kar eveda traja nekaj dalje. Kajpada si moramo predstavljati statve kolikor se da primitivne, ki pa vendar dobro služijo. Družina, broječa 6—7 glav, naredi v eni sezoni, ako si delo primerno razdele in ne počivajo preveč, okoli tisoč kosov različne velikosti rešet in ret; za to izkupijo do 1000 K. Ako od te svote odštejemo stroške, pride na moško osebo dnevnega zaslužka 80 vin. do 1 K 10 vin, ženske pa dobe seveda primeroma nekaj manj.

Izdelovanje viter in pletenje rešet ter ret iz njih je specifično delo, dočim se izdelujejo obodi zanje tudi na pomolih kočevskega pogorja Roga (Hornwald). Ne smemo pa misliti, da Ribničan ne zna delati obodov. Tudi na ribniških hribih, "v Slemenih", je dobiti dovolj pridnih obodarjev, na primer pri sv. Gregorju, pa tudi drugod.

Izdelovanje viter in pletenje dna torej ni ravno prenaporno delo; za to se dajo dobro porabiti tudi ženske, da, celo otroci. Drugače je z obodi. Namesto palic je treba že precej debelih bukovih, smrekovih ali jelkinih dreves, katera morajo biti skrbno izbrana, ne predebela in brez grč. Drevesa se razžaragajo na krajše dele, iz katerih se nakoljejo deske za obode. Deske se nakoljejo, ne razžagajo; kajti žaganice niso za rabo, ker bi se pri krivenju prav gotovo prelomile. Klanje zahteva mnogo napora; treba je tudi spretnosti, previdnosti in potrpljenja. Oglejmo si nekoliko bliže to delo! Po dolžini debla se zaseče zareza, da dobe klini ali zagozde svoj prostor. Klini se zabijajo s sekirnim hrbtom ali tudi z betom v deblo, nastavljajo se vedno novi, močnejši in, če se z udarci ne štedi preveč, se razkolje slednjič deblo v dve polovici, na katerih se isto delo ponavlja, dokler gre, oziroma dokler ni naklanih dovolj tankih desk. Najnapornejše delo je sicer končano, a obodi še niso tako hitro gotovi, kajti deske so še robate in predebele; morajo se še obsekati, ogladiti in skriviti. Da izvemo, kako se vse to vrši, poglejmo si v duhu sliko. Vso pozornost obrne nase mož z lepo dolgo brado. Pri njem se ne bomo dolgo mudili, kajti njega, oziroma njegovo delo že dobro poznamo. Zabija namreč s sekiro klin v deblo, a moral si bo še pošteno spotiti, predno se razleti deblo razdvoje, ker je jedva pričel z delom. Oziromo se razje k njegovim sosedom! Zadaj na desni strani obrezujejo trije že naklane deske, katere so bili prej vtaknili na posebnem stojalu v precep. Naslanjajo se nanje, da ne zdrče iz precepa, in ker se napete dajo lepše in lažje ponesti. Ko bodo z obrezovanjem gotovi in jih še na obeh straneh dobro ogladijo, jih bodo izročili mladeniču, ki stoji pred njimi ob nekem stolu, da jih še ukrivi. V posebno, na stojalo pritrjeno pripravo je vtaknil desko, poprijel z levico njen prosti konec in ga jel privzdigovati v krožni smeri. Deska je tanka in bi se brez dvoma prelomila, če bi si še z desnico ne pomagal. V desnici drži namreč tla in polaga med nje in krog njih

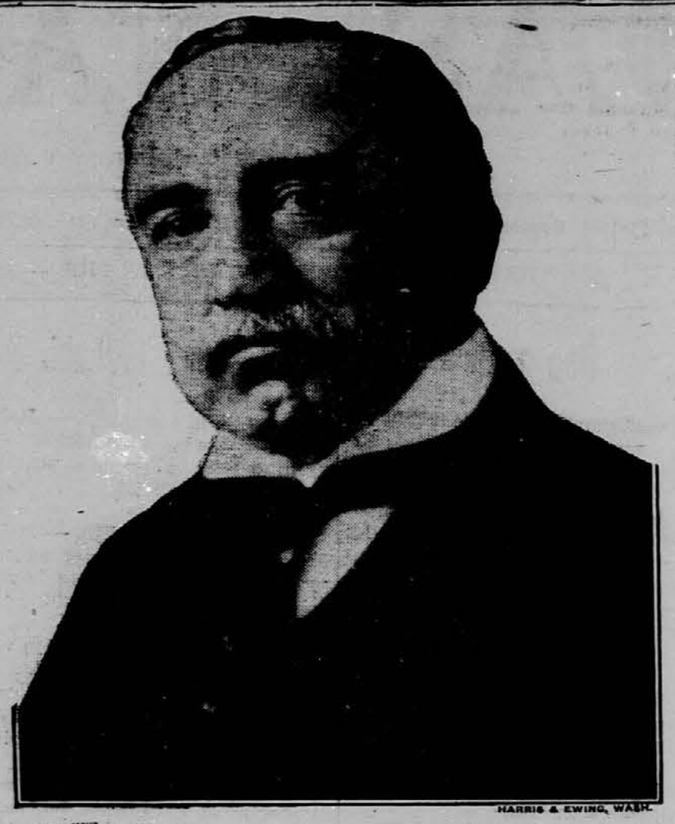

WILLIAM R. WILCOX, KI BO VODIL HUGHESOVO KAMPANJO.

na železnem ročaju pritrjen valček, obdan krog in krog z ostrimi zarezami in zobci, pritiska in drgne z njim ob desko na notranji strani, da tako ulomljaje lesna vlakna, naredi desko upogljivo. Po dokončanem delu izroči obod delavcu, kateri sedi na levi, z velikim kolobarjem pred seboj. Pritrdil je namreč obod v krog, ga dobro zvezal in vpleta sedaj obode po vrsti, drugega za drugim vanj, da ne vzamejo preveč prostora, in jih na ta način obvaruje pred vsako nezgodo med prenašanjem in prevažanjem. Na tleh ima že šest takih kolobarjev, "kolačev", pred seboj, kateri vsak ima ovitih obodov za 15 do 20 rešet. Delo je končano. Opraviti je dalo precej, vendar jih zgotovi priden delavec v eni sezoni do 1000, v vrednosti 800 do 1000 K, kar pomenja 1 K 60 vin. do 2 K zaslužka na dan. Ta jih pač zasluži!

Dna imamo spletena, obode narejene, treba je še obojno združiti in rešeta ali, ako so večja, rete, so gotove. To vse narede doma ali med potjo, ko prenašajo rešetarji svojo robo okrog.

Poleg rešet in ret smo omenili tudi sit, katerih razločujemo zopet dve vrsti, namreč sita iz kovinskih žic in pa iz konjske žime. Sita in žice izdelujejo nekateri tudi v Ribnici, žimnata pa dobe že spletena od sitarjev iz Stražišča pri Kranju. Splošno smemo trditi, da naredi Ribničan sitom le obode in prišije dno, "platno" imenovano.

Sklepno delo pripada torej njemu; zato bi se mu hudo zamerili, ko bi mu sponašali, da ne zna delati sit. On delo zvrši in to je dovolj!

Pred nami stoji cela grmada rešet, ret, sit in druge vrste "suha roba". Za domačo dolino jih bode skoro preveč. Treba bo dobiti kupca, samo vprašanje nastane, kje ga dobiti?

Razpečavanje suhe robe se vrši na dva načina. Največ jo pokupijo domači trgovci kot prekupčevalci, ali pa si gre Ribničan sam kupca iskat daleč po svetu. Domači trgovci iz Ribnice, Sodražice in Velikih Lašč, okoli 20 po številu, kupujejo robo navadno o pondeljkih in četrtkih na semnju v Ribnici in Sodražici. Veliko jo razpečajo tudi trgovci v Ljubljani (5), Zagrebu (6), Trstu, na Reki itd., kateri samo spravijo v promet suhe robe v vrednosti 200.000 kron. Silno veliko se je razpošlje tudi v druge dežele in države, v Italijo, Nemčijo, na Grško, Špansko, da celo v Afriki, Ameriki in Indiji ni nepoznana. Mar ni torej Ribničan opravičen, da poje: "Sem Ribenčan Vrban, po cejlem svejtu znan." (Narodna pesem.) Kar pa kljub živahnemu prometu še ostane robe, jo gre sam ponujat po domači deželi in, če treba, tudi izven dežele, na Koroško, Štajersko, Primorsko, Tirolsko, Solnograško, Zgornje in Spodnje Avstrijsko, da, celo preko Hrvatske in Slavonije v Bosno, Srbijo in Rumunijo. Z velikim tovorom, "krošnjo", obložen, gre naš krošnjar od doma. Veselje vam ga je videti, kako zavestno stopa z grčavo palico v roki in seženj visoko krošnjo na hrbtu, da je videti, kakor bi se cel lesen stolp dvigal za njim. Zanimivo je gledati, kako krošnjo sestavlja. Štiri jelove palice ali hlode zveže za kakega pol čevlja z vrbovjem, jih postavi na tla in polaga med nje in krog njih rešeta, kar vse skrbno pritrdi, dokler ne dobi krošnja svoje določene visočine. Za vsakim večjim delom zopet s trtami zveže krošnjo in ravno tako nazadnje, ko je že vse naloženo. Rešet seveda ne pusti praznih, ampak naloži vanje žlic, kuhalnic, škodele in druge drobnarije. Krošnja je pripravljena. Samoobsebi je umljivo, da zadostuje ta krošnja le za nekaj dni, za dajšo pot je treba veliko večje zaloge, da je ne zmanjka že prve dni. Za daljšo pot si napravi velikanski voz, visoko naložen kot kaka lesena trdnjava. Tu je treba šele skrbno nalagati in privezavati, kajti med potjo se voz maje, odletava in škriplje, čemur se ni čuditi, ako pomislimo, da vsa roba, dasi je je toliko videti, tehta komaj 15 starih centov. Voz stoji pripravljen, hlapec vpreže par konj, gospodar se poslovi od žene in otrok, ki se mu priporočajo, naj veliko od "zdoma" prinese, ko se povrne domov; še en krepki "Hi, fuks!" in voz se pomiče počasi naprej. Na pot vzame gospodar spremljevalca; eden stopa pri konjih, drugi pa pazi na voz. Med potjo imata že stalno določene štacije, kjer krmita in prenočujeta. Prišedši v večji kraj, razprežeta, naložita krošnjo in odita po vasch od hiše do hiše ponujat novo robo in, če treba, tudi popravljat staro, že potrto. S krpanjem ne zaslužita kaj prida; navadno sta zadovoljna s kako jedjo, ali, kar imata še rajši, s kozarcem vina. Pa tudi za prodano blago ne dobita vedno gotovega denarja. Saj je Hrvat in Slovak še večji revež kot Ribničan in more plačati le s tem, kar si sam pridela, n. pr. z žitom, turšico itd., kar potem rad pokupi v bližnjem mestu kak judovski trgovec. Tako je življenje na poti, ki traja od pet tednov do dveh mesecev in dalje, sploh, dokler ne zmanjka robe. In potem? Šaljiva narodna pesem pravi: "Ko robo vso proda, nej dnarca, nej blaga, ker vse za vince da."

No, tako hudo vendar ni, kakor poje narodna pesem. Krivice ne smemo delati delavnim rešetarjem in krošnjarjem, ki se trudijo in trudijo, da zaslužijo nekaj vinarjev in poplačajo z njimi davke, nakupijo moke itd. Brez dvoma pa se potroši pri krošnjarjenju mnogo zaslužka, ako tudi še tako štedijo med potjo. Opazujoč živahno gibanje ribniške doline, moramo nepristransko priznati, da so Ribničani izredno pridni ljudje. Ne le da obdelujejo svoje polje, ampak porabljajo tudi pozimi vsak čas in razpošiljajo tisoče in tisoče rešet, ret in sit med svet. Srce se mora krčiti človeku, ko vidi, da kljub vsej pridnosti gospodarstvo nazaduje. Mnogo se jih je izselilo, večina pa se trudi doma, saj jim je domovina, dasi tožna, vendar ljubša, kot zlato v tujini.

S tem končujemo prvi del, izdelovanje rešet, ret in sit. Poleg teh izdelkov je še nebroj drugih, ki imajo svojo domovinsko pravico tam doli v ribniški dolini. A o teh prihodnjič!

Zakaj napreduje?

Soseda Mara: "Jaz ne morem umeti, zakaj vaš Janezek vsako leto napreduje, moj Francek pa je obsedel."

Soseda Špela: "Veste, Janezku tako rastejo noge, da ga učitelj nima kam posaditi, zato ga pošilja v višji razred."

Obisk.

Te dni se je zglasil v našem uredništvu znan trgovec iz Pueblo, Colo., Mr. Jožef Rus. — Mr. Rus je član znane Rusove (Oplotarjeve) družine iz Strug pri Ribnici. V New York je prišel iz Baltimore, Md., kjer je bil delegat na konvenciji velike ameriške Jednote 'Elks'. Iz New Yorka je odpotoval proti Albany. — Na svojem potovanju bo obiskal tudi Detroit in še par drugih ameriških mest.

†

NAZNANILO.

Tužnim srcem naznanjamo prijateljem in znancem žalostno vest, da nam je v nedeljo 16. julija v Gospodu zaspal edini sin v starosti petih let. Pogreb se je vršil iz hiše žalosti 4606 St. Clair Avenue. Lahka mu črna zemlja!

Žalujoči:
Alojzij in **Ana Žura**, stariši.
Justina in **Ana**, sestri.
Cleveland, Ohio.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnim srcem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je dne 12. julija preminul moj nepozabni soprog

ANTON ŠKRLJ.

Ranjki je bil član društva sv. Barbare postaja št. 86 in društva "Srebrni Zvon" št. 232 S. N. P. Jednote. Člani obeh društev so mu priredili lep pogreb in ga spremili k večnemu počitku na katoliško pokopališče v Export, Pa.

Tempotom se najiskreneje zahvaljujem vsem onim, ki so ga obiskali in tolažili za časa bolezni ter vsem posameznim in bartom obeh društev, ki so ga obiskali na odru in spremili na zadnji poti. Ostane naj vsem v dobrem spominu, Tebi pa, nepozabni mož in oče, naj bo lahka tuja zemlja!

Žalujoči:
Marija Škrl, soproga.
Štefanija, hčerka.
France in **Anton**, sinova.
White Valley, Pa.

Rad bi izvedel, kje se nahajata moja dva prijatelja ANTON ZADEL, podomače GUC, in JANEZ ŠAJN, podomače Novčkov. Oba sta iz Juršič pri Šent Petru. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za nju naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sama oglasita. — Frank Žužik, Midway Camp 1, Forest Lake, Mich. (17-19—7)

Rad bi izvedel za naslov mojih dveh bratrancev FRANKA TOMŠIČ in ANTONA SLAVEC. Pred tremi leti smo bili skupaj v Trinidad, Colo., a sedaj ne vem, kje se nahajata. Prosim, če kdo ve, da mi naznani, ali naj se sama javita. — Edward Dolgan, Box 131, Somerset, Colo. (19-21—7)

ŽELIM

prejeti žensko v starosti od 50 do 60 let, ki nima svojega doma in je voljna pri slovenski družini biti za lahko pomoč gospodinji z enim otrokom. Za pogoje naj se oglasi pri:

Mrs. Gertrude Rainer,
Box 6, Laferty, Ohio.
(19-21—7) Belmont Co.

VABILO NA PIKNIK,

ki ga priredi
društvo sv. Barbare štev. 35
v Ralphton, Pa.,
v nedeljo dne 23. julija t. l.
na kompanijski zemlji nad rovom štev. 1.

Pričetek je ob 1. uri popoldan. Vstopnina za moške je $1.00, dame so vstopnine proste. V slučaju slabega vremena se bo vršila veselica v prostorih sobrata Martina Koroshetz št. 33 v Ralphtonu. Čisti dobiček je namenjen v pokritje stroškov delegata za konvencijo.

Zaeno opominjam člane omenjene postaje, da se polnoštevilno vdeleže, ker pri seji je bilo sklenjeno, da bo moral plačati vsak član, ako se ne vdeleži piknika, $1.00 v društveno blagajno in oddaljeni člani pa 50 centov.

Tempotom vljudno vabim vsa sosednja društva ter posamezne rojake in rojakinje iz Acosta, Boswell in okolice, da se polnoštevilno vdeleže in nam pomagajo k boljšemu uspehu.

Za svežo pijačo, fini prigrizek in sladoled bo skrbel odbor.

Torej na svidenje v nedeljo 23. julija popoldan!

George Kristel, tajnik.
(19-21—7)

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST NEW YORK, N. Y

POUČNE KNJIGE:

Abecednik nemški	—.25
Ahnov nemškoangleški tolmač, vezan	—.50
Berilo drugo, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Hitri računar	—.40
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Slov.-angleški in angl.-slov. slovar	—.50
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$2.00

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Božični darovi	—.15
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Leban, 100 beril	—.20
Mesija, 1. in 2. zvezek	—.80
Na različnih potih	—.20
O jetiki	—.15
Odvetniška tarifa	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Titanik	—.30
Trojka, povest	—.50
Vojna na Balkanu, 13. zvez.	$1.85
Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 s slikami	—.50
Zgodba o povišanju	—.30
Zgodovina slov. naroda 5. zvezek	—.40
Zlate jagode, vez.	—.30
Življenja trnjeva pot	—.50
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.25

RAZGLEDNICE:

Newyorške s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Z slikami mesta New Yorka po	—.25
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Združenih držav mali	—.10
veliki	—.25
Astrijsko-Italijanska vojna mapa	—.15
Balkanskih držav	—.15
Evrope	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Vojni atlas	—.25
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25
Avstro-Ogrske mali	—.10
veliki vezan	—.50
Celi svet	—.25
Velika stenska mapa U. S. na drugi strani pa celi svet	$1.50

OPOMBA: Naročilom je prilo žiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah že vračunana.

Razmere v Rumunski.

Ako študiramo rumunsko trgovino, industrijo, in financo, vidimo, da je cela Rumunija nekako veliko nemško podjetje.

Nemško delo, nemški vpliv in — skoro lahko rečemo — nemško nad gospodstvo se opaža povsod.

Nemčija je posvečala Rumuniji veliko pozornost že pred vojno, že več let predno je izbruhnilo to grozno klanje.

Tekom te vojne so pa Nemci to svojo pozornost še podkrepili.

Ta vojna je prinesla Rumuncem vsaj to in edino dobro stvar, da so pričeli uvidevati, da je njihova dežela skoro popolnoma v tujih rokah, ki se ž njo okoriščajo in jo izzemajo v korist tujih držav. Zdaj so izprevideli, da je cela Rumunija germanizirana in sicer v taki meri, da ne preostaja Rumuncem, zlasti mlajšim, drugega, kot da postanejo kaki uradniki ali delavci.

TO SE JE PRIČELO S HOHENZOLLERSKIM PRINCOM.

Od leta 1860, ko so posadili hohenzollerskega princa na rumunski prestol, pa do današnjih časov so se Nemci v velikih množicah naseljevali v rumunsko ozemlje.

V Bukareštu je nemških prebivalcev preko 20,000; v drugih večjih rumunskih mestih pa — kot kažejo zanesljive štatistike — jih je preko 50,000.

K temu številu se mora pridejati na še 240,000 Židov, ki govore nemščino in ki so vedno navdušeni Nemci; za nemške interese in nemško propagando so ravnotako vneti kot pravi Nemci.

Ti imajo največja posestva v rumunskem glavnem mestu kot tudi v drugih mestih; dalje so zemljišča v okraju Dobrudja skoro izključno le v nemških in nemško-židovskih rokah.

S tako velikim številom v tako majhni deželi kot je Rumunija igrajo Nemci lahko veliko ulogo v verskih, šolskih, družabnih in zlasti še političnih ozirih.

Samo v Bukareštu je ena nemška gimnazija, ena trgovska višja šola in en šolski zavod za dečke in deklice, v katerem izobražuje 84 nemških učiteljev od tri do štiri tisoč nemških Rumuncev.

Samo tekom zadnjega šolskega leta je vlada potrošila za nemške šole 776,000 frankov, medtem ko je le pred desetimi leti le 96,000 frankov.

V drugih večjih in manjših rumunskih mestih, kjer so večje nemške kolonije, je število nemških šol od dvajset do petindvajset.

Vsaka šola dobi na leto povprečno 30,000 mark iz Berlina oziroma Dunaja, poleg tega je pa še večina učiteljev plačanih direktno iz Berlina.

Toraj ni čuda, da se sliši v Rumuniji skoro ravnotako ali pa še več nemščine kot rumunščine.

Pred več meseci je rumunska vlada sklenila z Nemčijo trgovsko pogodbo, ki je povzročila v nevtralnih kot v bojujočih se državah veliko razpravljanja.

Različna mnenja so se tozadevno izražala; nekateri so celo tako daleč šli, da je to velike politične važnosti.

Toda kdor pozna rumunske razmere more vedeti, da je bil to čisto trgovski korak, katerega je bila Rumunija z ozirom na njene razmere primorana storiti.

RUMUNIJA JE POPOLNOMA ODVISNA OD NEMČIJE.

Rumunija je docela odvisna od Nemčije za ves materijal, katerega potrebuje.

Vse kar je v Rumuniji — od največjih topov in lokomotiv pa do najmanjše šivanke ali vžigalice — je importirano iz Nemčije.

Take stvari si importirali v veliki meri že pred vojno, zdaj je pa Rumunija še veliko bolj odvisna od nemških izdelkov, kajti Rusija, njena najbližja soseda, nima še toliko razvite industrije, da bi odgovarjala njenim lastnim potrebam; iz Francije in Anglije pa tudi ne more ničesar dobiti, zlasti odkar je Bolgarija na strani centralnih držav.

Trgovska zaveza Rumunije z Avstro-Ogrsko in Nemčijo je že stara stvar.

Prvi, ki je Rumunijo navdušil za Nemčijo in za trgovino ž njo, je bil Meternič, ki je slikal zavezo oziroma prijateljske odnošaje s tem, da je govoril, da ne bo Rumunija nič več odvisna od Turkov.

Rumunski državniki so to idejo pozdravili kot svojo rešiteljico in osvoboditeljico.

Najprej so napravili trgovsko pogodbo z Avstro-Ogrsko, namreč leta 1875.

Od tega leta je postala Rumunija, ako pišemo iz ekonomičnega ozira, najprej, nekak vazal Avstro-Ogrske, potem pa potom Avstro-Ogrske še Nemčije.

Takrat se je Avstrija, ki jo je Rumunija nadvse zaljubljeno gledala, osvojila malone cel rumunski trg. Skoro vse avstro-ogrsko blago je prišlo v Rumunijo prosto tarife, le nekatero je bilo podvrženo tarifi, toda tudi to le toliko, da je bilo ime.

V zameno je Rumunija dobila nekaj posestnih koncesij, toda pridobila ni še toliko, da bi bilo vredno omenjati. Ta pogodba je veljala za deset let.

Rumunska vlada se je pričela sčasoma zavedati, da je ta pogodba le v njeno škodo, vsled česar je zavrnila pogodbo ponoviti oziroma kako drugo skleniti.

Čez tri leta potem ko je potekla desetletna avstrijsko-rumunska pogodba, je nastala v Rumuniji velika financielna kriza in sicer taka, da je pretila deželi celo lakota in beda.

Takrat so poskušale Anglija, Francija in Nemčija pridobiti Rumunijo na svojo stran, da bi sklenile ž njo trgovske zveze. — Nemčija je zmagala.

Leta 1887 so sklenili z Nemčijo prvo trgovsko pogodbo, ki se je ponavljala še do danes; to je pa pripisovati nemški podjetnosti, dalekovidnosti in drugim nemškim lastnostim, ki so ugodne za napredek.

NEMŠKI AGENTNJE.

Kot v vseh drugih deželah, tako je tudi v Rumuniji kar mrgolelo nemških uradnih in neuradnih agentov, ki so se in se še prizadevajo na vse mogoče načine, da bi razširili svojo moč in svoj vpliv v rumunskem kraljestvu.

Medtem ko imati Anglija in Francija samo deset konzularnih zastopnikov v deželi, jih imati Avstro-Ogrska in Nemčija preko petindvajset.

Poleg tega ima pa Nemčija, kot tudi Avstro-Ogrska veliko trgovskih atašejev in agentov.

Nemci imajo dalje tudi v Bukareštu svojo trgovsko zbornico, česar nima nobena druga država.

Reporti nemških konzulov in trgovskih atašejev, dalje njihove štatistike in različne trgovske razprave, tikajoče se nemško-rumunske trgovine, so veliko bolj natančne kot one, ki jih izda rumunska vlada.

Pa ne samo trgovske razmere zanimajo Nemce, temveč v dotičnih reportih so tudi izvrstne študije o vseh drugih notranjih rumunskih razmerah, naprimer o izobrazbi, o zdravju itd.

Vsak, kdor hoče kaj vedeti o rumunskih razmerah, naj si ne poskuša dobiti poročila in štatistike rumunske vlade, temveč poročila in razprave nemških vladnih zastopnikov v Rumuniji.

S tako dobro zasnovanimi načrti in s tako organizacijo ter s svojim blagom, "narejenim za Orient", katerega so prodajali na lahka plačevanja, so postali Nemci skoro popolni gospodarji rumunskega trga.

Vsako leto so poslali Nemci v Rumunijo za povprečno 140 milijonov frankov blaga.

BANKE IN INDUSTRIJE.

Prva potreba, da so mogli Nemci imeti toliko uspehov v Rumuniji je bila, da so bili vstanovili banke in več industrijskih podjetij, ter da so po daljšem prizadevanju postali še deloma gospodarji rumunskih petrolejskih virov.

Že celo leta 1867 je neka pruska tvrdka dobila koncesije za gradnjo in vodstvo večjih rumunskih železnic.

Ta zadeva je napravila v deželi veliko nezadovoljnost, katero so kazali zlasti proti vladajočemu princu Karolu, češ, da gre on na roko pruskim interesom in tako ogroža blagostanje domače dežele.

Nastala je že taka nezadovoljnost, da je bila nevarnost, da bodo princa Karola vrgli s restola, toda končno se je dotična pruska družba udala in prodala železnice rumunski vladi po 270,000 frankov en kilomter; ker pa vlada ni mogla takoj plačati, je imela pri oni pruski družbi velik sedeminpolodstotni dolg.

Po tej aferi so dobivali v Rumunski velik upliv Francozi. In Rumunci so se kazali napram njim zelo prijateljske, dokler se ni pripodila ona nesrečna afera glede pristanišča Konstance.

Neka francoska družba je leta 1900 napravila kontrakt za gradnjo tega važnega rumunskega pristanišča.

Nemcem, ki so imeli takrat še vedno precejšnje podlage na rumunskih tleh, pa ni bilo prav, da so Francozi dobili v deželi toliko vpliva in celo take uspehe, vsled česar so porabili vsa mogoča sredstva, da bi izpodjedli Francozom gradnjo omenjenega pristanišča.

Podtikati so jim pričeli različne stvari in to tako dolgo gnali, da je prišla stvar pred sodišče.

Francoze je zagovarjal sedanji francoski predsednik Poincare. — Sklenili so, da se podvržejo posredovanju, pri katerem se je pa odločilo, da se Francozom odvzame dotično delo.

Poincare se je bil takrat sam izrazil, da je vse zastonj, kajti Nemci so se bili že tako vgnezdili v rumunskem ozemlju, da se ne izplača delati kakih poiskusov dobiti Rumunsko na svojo stran.

Najbolj važno je bilo pa to, da so bili Nemci lastniki večjih petrolejskih jam.

Od leta 1895 pa do 1900 so nemški kapitalisti podpirani od nemških diplomatov, napeli vse moči, da bi postali gospodarji na vseh rumunskih poljih.

Pri tem so imeli v mislih dvoje stvari, namreč, da bi Rumunijo kontrolirali v ekonomičnih ozirih in tudi v političnih. Drugo bi bilo pa le mogoče, ako imajo prvo.

Že takrat je Nemčija sklenila z Rumunsko tajno pogodbo, namreč, da jo bo Rumunija v slučaju vojne zakladala s petrolejem, kajti Nemčija je že takrat dobro vedela, da bo tudi Rusija stopila na stran njenih sovražnikov (Francije in Anglije) in da ne bo mogla dobivati petroleja in drugega materijala iz drugih dežel, ker jo bo Anglija gotovo zablokirala. Zato je bil njen edin izhod, da je dobila na svojo stran Rumunijo, da ji bo pošiljala petrolej; da so bili pa še bolj sigurni, so pa tudi pričeli delati na to, da so prišli petrolejski rovi v roke nemških kapitalistov.

Pri te podjetju so naleteli najprej na te težkoče, da so bili v tem oziru že tudi Amerikanci na delu, toda Nemci so jih s pomočjo svoje diplomacije kmalu izpodrinili.

Leta 1900 je prišel v Bukarešt Robert Porter, zastopajoč Standard Oil Co., in dal Rumuncem več ugodnih ponudb.

Standar Oil Co. je potom njega naznanila Rumuncem, da bi plačevala rumunski vladi vsako leto visoke davke in prodajala petrolej rumunskemu prebivalstvu po zelo nizki ceni.

Rumunija ne bi mogla v nobenem slučaju imeti večjih dobičkov od svojih petrolejskih zalog, toda kljub temu so Rumunci te izvrstne ponudbe zavrnili.

Takrat je bil na čelu rumunske vlade Carp, največji germanofil v Rumuniji, ki je tudi danes glava nemškega gibanja. Carp je dobil od berlinske vlade naročilo, da Porterjeve ponudbe zavrne.

SAMO ENO MAJHNO AMERIŠKO PODJETJE.

Leta 1913, ko je prišla do moči liberalna stranka, ki je še danes na vrhuncu, je Standard Oil Co. dobila majhno koncesijo.

Rezultat te koncesije je bil, da se je vstanovila Romano-Americani družbo, s kapitalom 2,500,000 frankov ali $500,000.

Med tem časom so imeli pa Nemci svoje uspehe, namreč obili so pod svojo kontrolo 32 odstotkov vsega rumunskega petroleja; pričeli so s kapitalom 162,500,000, katerega so večji del zložile skupaj berlinske in dunajske banke.

Mogoče se bo kdo čudil, kako je to, da je rumunska vlada zavrnila tako ugodne ameriške ponudbe in sprejela nemške, ki niso v nobenem interesu rumunske vlade oziroma ljudstva.

Kdor pozna razmere si to lahko tolmači.

Ni lahko našteti vse nemške industrije in vsa nemška podjetja, ki jih ki jih imajo v Rumuniji; veliko lažje bi bilo našteti ona podjetja, ki niso v nemških rokah.

V rumunskem glavnem mestu je celo mestna razsvetljava v nemških rokah.

Kar je železnih tovarn je vse pod Kruppovo kontrolo.

Vso tkaninsko, cementno in papirno, kakor tudi druge kontrolirajo Nemci; dalje imajo Nemci pod svojim nadzorstvom ves eksport lesa itd.

Ako pridenemo še avstrijska in ogrska podjetja, potem imamo takoj natančno sliko o rumunskih razmerah.

NEMČIJA JE FINANCIRALA RUMUNIJO.

Naravno je, da s trgovino in industrijo že niso Nemci dovolj pri-

VANCE McCORMICK, KI BO VODIL WILSONOVO KAMPANJO.

vezali nase Rumunijo; hoteli so da bo odvisna tudi od nemške finance.

V koliki meri so Nemci to storili, vidimo, ako pomislimo, da morajo Rumunci plačati nemškim bankam vsako leto petdeset milijonov frankov obresti.

Toda dotični kapital, ki so ga Nemci posodili Rumuniji, ni šel nikamor drugam kot zopet nazaj v Nemčijo za blago.

Odkraja so Nemci vstanovili v Rumuniji precej bank, toda pozneje, ko so pod seboj čutili varna tla in ko so vedeli, da jim ne more več spodleteti, so pričeli vstanavljati banko za banko, vsled česar so pričeli izginjevati francoske in angleške banke.

Skoro polovico bank v Rumuniji je izključno nemških, pri drugih imajo pa gotovo Nemci več ali manj svoje roke zraven.

Najbolj važno je pa še to, da imajo rumunski ministri in drugi odločilni politiki velike deleže v teh bankah.

Ako pomislijo zavezniki na vse to, bo težko mogoče, da bo šla v vojno zoper Nemčijo.

Soseda.

Povest. — Spisal **Batog.**

(Nadaljevanje).

V.

Lep je bil pogreb Janezov. Vas še ni videla enakega. A tudi žalosten je bil. Stari Dobnik je ležal doma in ni se ganil na postelji. Solza mu ni porosila bledega lica, ali v prsih mu je kipelo, da ga je skušalo zadušiti vsak hip. Barba sama ni mogla vsega opravljati. Vzela si je deklo, katera je v kuhinji odpravljala, medtem ko je ona ure in ure presedela pri postelji bolnikovi. — Tudi pri Vodebovih je bila v hiši sama žalost. Videl si le blede, od solza razorane obraze domačih žensk in temno nagubano lice starega Vodeba. Tiho in nekako čudno mirno je bilo v hiši, prav kakor bi kdo ležal na mrtvaškem odru. — Po vasi pa je čudno vrelo. Ljudje so bili vsi zbegani. Dasi so bili prepričani, kako pošten je bil Vodebov Matija, vendar jih je bilo mnogo med njimi, kateri so dejali, da je on morilec. Denarji se že skrijejo, dejali so med seboj, in komaj čakali, da se zvrši preiskava.

Matija je medtem sedel v preiskovalnem zaporu. Pri preslišavanju je vedno enako govoril in s svojim mirnim obnašanjem se je prikupil sodnikom, kateri so bili že skoro prepričani, da je nedolžen. Ali okoliščine so ga težile in dober izid še ni bil zagotovljen. Zaslišane so bile priče in pri tem se je zvedelo celo, da je Matija rad videl Franico, katero si je v nevesto izvolil Janez. Tudi to je bilo obtožencu v kvar.

Prišel je dan glavne obravnave. Matija je tudi zdaj enako govoril in niso mu mogli dokazati dejanja. Končno je bil oproščen zaradi pomanjkanja dokazov.

Tri dolge mesece je prebil v zaporu. Shujšal je bil medtem in kdor je poznal v njem prejšnjega čvrstega mladeniča, zdaj bi ga ne bil več spoznal. Izginil je smeh raz njegova usta in oko ni imelo več onega mladeniškega ognja. Samo tedaj, ko so ga spoznali nekrivim, razsvetlil se mu je obraz in zakrilo oko, a kmalo je bil zopet teman in obupan, kakor prej v zaporu...

Pozno poletje je že bilo. Visoko na nebu je plavalo solnce ter vroče svoje žarke pošiljalo na žejno zemljo. Molili so ljudje za dež, ali ni ga hotelo biti. Še rosa ni hotela padati, kajti skoro slednji večer jo je razpršil veter.

Takega vročega poletnega dne je korakal Matija po prašni cesti proti domu. Veselje mu je širilo čez dolgo zopet prsi, katera so tako željno dihala v sebe čisti zrak. Ali misel na minulost mu je zopet nagubala mlado lice. Oproščen je bil. Toda, bodo ljudje verjeli, da je popolnoma nedolžen? Ali ni bil oproščen le zaradi pomanjkanja dokazov? Ogibali se ga bodo kakor gobavega in doma mu ne bode prestati. Take in enake misli so mučile ubogemu Matiji glavo in srce. Pri vsem tem mu je pa še vest očitala, da bi bil oni večer morda lahko rešil Janeza in s tem odvrnil toliko nesreče in žalosti od hiše Dobnikove in svoje.

Po vasi se je naglo razširila novica, da je Matija oproščen in da se vrača domov. Različno mnenje se je vzbudilo v ljudstvu. Boljši del je Matijo obžaloval in ga imel za popolnoma nedolžnega. Ali bili so vmes tudi ljudje, kateri mislijo o svojem bližniku rajši slabo, nego dobro. Imel je Matija prav, ko si je slikal tako temno nadaljnje svoje življenje.

Ko je dospel v vas, so ga pozdravljali nekateri radostno, a drugi so se mu ogibali, ako je le mogoče bilo.

Doma pa so ga sprejeli radostno in solze veselja so igrale v očeh cele družinice.

"Bog svojih ne zapusti", dejal je stari Vodeb in hvaležno je vzdignil svoje oči proti nebu, zahvalivši se v molitvici Bogu.

VI.

Naglo je tekel dan za dnevom. Matija se je poprijel dela še bolj nego prej in očiten je bil blagoslov nad Vodebovo hišo. V kratkem je zadobila koča novo streho, krito z opeko. Ko si je Matija prislužil s krvavimi žulji nekoliko denarja, je začel pomalem kupčevati z živino. Tudi tukaj mu je šlo vse po sreči. Kmalo je imel razširjen hlev in v njem troje lepih živinčet. Ta očiten blagoslov božji bi bil moral iz ljudi odpraviti najmanji sum o nedolžnosti Matijevi. A namesto tega je učinil ravno nasprotno.

Začeli so ljudje spočetkoma na tiho, a pozneje glasno šepetati: "Kje pa jemlje Matija denar?" In pozabili so njegove neumorne pridnosti in delavnosti.

"Saj je imel Janez oni večer pri sebi štiri tisoč", rekali so eden drugemu. Tako je sčasoma prišlo, da je imela večina v svojih srcih Matijo za morilca.

Matija je medtem že nekoliko pozabil prestanih izkušenj. Ali naenkrat je zapazil, da se ga vsi ogibljejo. Celo Cejeva Franica, zaradi katere se je bil še najbolj poprijel dela, se ga je že večkrat ogniła ter pred njim povesila oči. Veselost, katera se mu je bila nekoliko vrnila, izginila je zopet in temnega obraza je hodil po svojih opravilih. Podnevi se je nekoliko raztresel, ali toliko hujše mu je bilo ponoči. Mračne misli mu niso dale zaspati. Vročo glavo je pritiskal ob vzglavje ali celo ob mrzel zid, da bi se mu burna kri umirila. "O, moj Bog, moj Bog, stori, da se dokažemo moja nedolžnost!" zdihoval je s pretresajočim vzdihom. Premišljeval je, ali bi ne bilo dobro, ako bi prodal vse, kar ima, ter se preselil drugam. Ali to misel je vselej zavrgel. S takim dejanjem bi potrdil sum v ljudeh. Vest ga peče, dejali bi vsi, zato jo je potegnil. Sklenil je ostati. Najbolj ga je peklo to, da morda tudi stari Dobnik ni prepričan o njegovi nedolžnosti. Sklene, da ga obišče.

Nekega zimskega dne se napoti na to težavno pot. Burja je tulila okrog voglov vaških hiš in pršila v oči droben naletajoč sneg. Vrabci so silili v hiše in senica je tolkla z ozeblim kljunom na šipe z ledenimi rožami posutih oken. Mraz je bilo, da je škripalo.

Matija stopi v Dobnikovo hišo. S temnim očesom ga sprejme Barba, ki se je v tem času silno postarala. Od onega usodepolnega dne ni nič govorila z Vodebovimi. Posebno staremu Vodebu je bilo tako težko, a vdal se je, če pa je slučajno srečal Barbo, pozdravil jo je. Ta je pa vselej le molče hitela mimo njega. Tako se je med sosedoma nagromadila nevidna stena, katera ju je skušala razdružiti za vedno. Ko se je vrnil Matija domov, je ostalo vse pri starem.

"Kaj bi rad?" vpraša Barba osorno.

"Z očetom bi rad govoril", odvrne Matija prijazno.

"Ni mogoče; le pojdi, odkoder si prišel!" raztogoti se Barba. "Take ljudi da bi on zdaj poslušal, ta bi bila lepa!"

To vedenje je Matijo zelo užalilo in proti svoji navadi odgovoril je nekoliko bolj osorno:

"Pa vendar bom govoril z njim!"

Rekši odide po stopnicah v sobo, kjer je vedel, da leži bolnik.

Barba vije roke in polglasne besede: tat, morilec itd. so se ji vsipale iz ust.

Medtem je Matija vstopil pri Dobniku.

Ta je ležal napol sedeč na rahli postelji. Zgodila se je z njim velika izpremememba. Bila ga je sama kost in koža in očesi sta bili tako globoko vdrti, da se je Matija ustrašil.

Niti besedice ni mogel izpregovoriti pri tem pogledu. Padel je na koleni pred posteljo bolnikovo, prijel mrzlo njegovo roko, katera je ležala nad odejo, in zjokal se je kakor otrok.

Stari Dobnik se je čudil takemu vedenju in skušal mu je odtegniti roko.

"Ali tudi vi verjamete, oče?" stokal je Matija glasno. "Recite, da ne verujete in dali mi bodete nazaj življenje, katerega ne morem več nositi!"

Dobnik je omahoval. Prepričan ni bil, da je Matija nedolžen, zato je molčal.

"Vi ne verujete!" vzklikne Matija, skoči pokonci in beži iz sobe.

V tem je Dobnik napel vse svoje moči in polglasno je klical za odhajajočim:

"Ako si nedolžen, se bode skazalo. Bog svojih ne zapusti! Ako si pa kriv, tresi se, kajti kazni božji ne uideš!"

Utrujen je zatisnil oči. Ko je Barba prišla pogledat, je že nekoliko zadremal.

Matija se je doma zaprl v svojo sobo, nihče ga ni videl tisti dan.

(Dalje prihodnjič).

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95 Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No. 2 Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Paraliza.

Otroška bolezen v New Yorku je začela pojenjevati. Včeraj je zbolelo 96 otrok, 17 jih je pa umrlo, dočim je prejšnji dan zbolelo 144 otrok in je bilo 27 smrtnih slučajev.

Karoly zahteva mir.

Grof M. Karoly, ki je znan kot velik borilec za ogrsko neodvisnost je pričel z veliko kampanjo za takojšen mir, katerega naj bi Ogrsko sklenila s ali pa brez privoljenja Avstrije in Nemčije.

Tukajšnja "Morning Post" je dobila iz Budapešte poročilo, da je Karoly resigniral kot predsednik stranke, ki se je zavzemala za neodvisnost ter bo zdaj deloval na to, da se bo organiziralo novo stranko, ki bo zahtevala, da se sklene mir brez obotavljanja.

Na njegovo stran je že baje stopilo sedemdeset članov ogrskega parlamenta.

Veliko razburjenje je napravil Karoly v Avstriji in Nemčiji, ko je 7. decembra v nekem govoru odločno zahteval, da bi ogrska vlada stavila sovražnikom mirovne pogoje.

Dalje je pa on malone ob vsaki priliki zahteval, da se deluje na to, da bi se dobilo za Ogrsko popolno neodvisnost.

Ob vsaki priložnosti je napadal Avstrijo in Nemčijo.

Svojo vlado je obdolžil korupcije in izjavil, da je sedanja draginja le posledica nekih mahinacij različnih mogotcev.

Obdolžil je tudi par kabinetnih članov "graftanja".

Še trije parniki potopljeni.

London, Anglija, 17. julija. — Lloydova agentura poroča, da so bili potopljeni še sledeči parniki: "Euphorbia", last neke angleške družbe; italijanski parnik 'Sirra', in parnik "Virginia", ki je najbrže tudi angleški.

O jutranji rosi.

V jutranji rosi
polje blesti se,
v vasi vesela
pesem glasi se.

Cvetka pa v gozdu
glavo priklanja,
mirne in sladke
sanje še sanja.

Skozi vejevje
solnce posije,
cvetko rdečica
lahna oblije.

Kaj bi se cvetka
ne sramovala,
ko je pa jutranjo
zoro zaspala...

Sorin.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or Box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNIČ, 421 — 7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Route 2, Burley, Idaho.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode ozíralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

MESEČNI PREGLED MED DRUŠTVI IN JEDNOTO

Za mesec junij.

	Dohodki.		Izdatki.	
1	452.10		157.67	157.67
2	455.76	500.00	246.65	746.65
3	210.01		71.00	71.00
4	136.30	850.00	103.00	953.00
5	91.86		50.00	50.00
6	90.49			
9	447.33	500.00	195.00	695.00
11	79.28			
12	165.03		63.33	63.33
13	188.55		120.71	120.71
14	77.99		90.00	90.00
15	205.20	1000.00	136.94	1136.94
16	174.77			
17	59.01			
18	474.28	500.00	313.00	813.00
19	261.81		10.00	10.00
20	171.86		71.00	71.00
21	184.37		48.33	48.33
22	212.24	200.00	116.00	316.00
25	330.30		76.00	76.00
26	119.09	1850.00		1850.00
27	133.22		19.00	19.00
28	59.21		64.00	64.00
29	176.62			
30	490.02	1000.00	16.00	1016.00
31	251.73	1700.00	72.00	1772.00
32	156.14		45.75	45.75
33	208.59		73.00	73.00
35	150.32		61.30	61.30
36	353.92	1800.00	156.00	1956.00
37	665.25		238.00	238.00
38	123.76		15.00	15.00
39	189.07		151.41	151.41
40	228.43		345.00	345.00
41	76.22		12.00	12.00
42	174.98		18.00	18.00
43	105.95		10.00	10.00
44	149.45		9.00	9.00
45	186.62		84.00	84.00
47	173.48		51.00	51.00
49	143.24		56.00	56.00
50	86.59			
51	87.74		11.00	11.00
52	168.48			
53	217.72		9.00	9.00
54	121.48	100.00	30.00	130.00
55	127.41		115.00	115.00
57	93.69			
58	138.22		20.00	20.00
60	94.46			
61	101.23		71.00	71.00
64	47.61			
66	155.75		23.00	23.00
68	160.92		102.00	102.00
69	57.17			
70	53.14	1000.00	80.00	1080.00
71	238.31		114.00	114.00
72	56.78	2650.00	40.00	2690.00
75	124.87			
76	68.32		35.00	35.00
77	66.83			
78	206.00		11.00	11.00
79	20.73			
81	67.10			
82	154.70		45.00	45.00
83	67.71		28.00	28.00
84	132.29		55.00	55.00
85	163.09			
86	52.11			
87	53.51			
88	80.88	892.75		892.75
89	114.44			
90	56.14			
92	78.88			
94	258.69			
99	105.14			
100	52.77			
101	57.08			
103	128.79		31.00	31.00
104	61.84			
105	97.69		67.00	67.00
106	101.48		28.00	28.00
107	33.86			
108	65.34		75.00	75.00
109	43.18			
110	109.25		60.00	60.00
111	101.60		80.00	80.00
112	44.44			
114	232.16		58.00	58.00
116	74.12		29.00	29.00
117	43.20			
118	34.52			
119	19.57			
120	36.87			
121	64.01		10.00	10.00
	14,064.15	14,542.75	4,592.09	19,134.84

Z sobratskim pozdravom vsem članom in članicam udani

Geo. L. Brozich, glavni tajnik.

Anglija in nekatere ameriške tvrdke.

Včeraj je došlo iz Londona poročilo, do bo odzdaj naprej strogo prepovedano vsem angleškim podanikom v angleškem kraljestvu trgovati z nekaterimi ameriškimi tvrdkami, katerih je baje od sedemdeset do osemdeset.

Imena dotičnih tvrdk bodo navedena v kratkem v "London Gazette".

Laming Worthington Evans, načelnik tujezemske trgovine, je včeraj izjavil, da je angleška vlada prepovedala svojim državljanom kupčevati že z mnogimi trgovci in tvrdkami v drugih nevtralnih državah in bo prepovedala še z večjimi drugimi.

Laming Worthington Evans je tudi izjavil, da je prepričan, da ne bo vsled tega nič trpela angleško-ameriška trgovina, ali kvečjem zelo malo, toliko, da se bo komaj poznalo.

Noben podanik Anglije ne bo smel biti v zvezi s tvrdkami:

1. Ki imajo glavne urade ali kontrolo v Nemčiji ali kaki državi, ki je v zavezi z Nemčijo.

2. Ki so nemške tvrdke, četudi inkorporirane v Združenih državah in raditega skoro popolnoma ameriškega kova. S temi tvrdkami Anglija zato noče imeti več opravka, ker so delale za nemško stvar, bodisi, da so agitirale za nemška posojila ali pomagale pri kontrabandu.

O, prijazne ve planine!

O, prijazne ve planine,
ki v daljavi se bliščite,
stokrat zdravi mi bodite,
kraji moje domovine!

Tamkaj mila zvezda srče
žarko mi je zasvetila...
Kdaj se zopet bo vrnila
v srce moje koprneče?

Sorin.

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mihael Cirar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Castello.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Woodward, Ia. in okolica: Lukas Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zeletel in Frank Bambich
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Nokomis, Ill. in okolica: Math. Galshek.
Oglesby, Ill.: Matt. Hribernik.
Waukegan, Ill. in okolica: Fr. Petkovšek in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Cherokee, Kans.: Frank Režisnik.
Columbus, Kans.: Joe Knafelc.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kernc in Rok Firm.
Kansas City, Kans.: Peter Schneller.
Mineral, Kans.: John Stalc.
Ringo, Kans.: Mike Pencil.
Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz, M. F. Kobe in Martin Rade.
Manistique, Mich. in okolica: Frank Kotzian.
So. Range, Mich. in okolica: M. U. Likovich.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc in Jakob Petrich.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Jurij Kotse.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vessel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolica: Joe Adamich.
Manborum, Minn.: Geo. Maurin.
New Duluth, Minn.: John Jarina.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich.
Red Lodge, Mont.: Joseph Jeraj.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Resnik, John Prostor in Frank Meh.
Barberton, O. in okolica: Math Kramar.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, O. in okolica: J. Kumše in Louis Balant.
Niles, Ohio: Frank Kogovšek.
Youngstown, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Cecil, Pa. in okolica: Mike Kočevar.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Broughton, Pa. in okolica: A Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolica: Joseph Suhor.
Export, Pa.: Frank Trebetz.
Forest City, Pa.: K. Zalar in Frank Leben in Math. Kamin.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.
Irvin, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz.
Moon Run, Pa.: Frank Maček.
Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jakshe, I. Podvasnik, I. Magister in U. R. Jakobich.
South Bethlehem, Pa.: Jernej Koprivšek.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Fr. Šeme in J. Peternel.
Tooele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: L. Blažich.
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
Davis, W. Va. in okolica: J. Brosich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Kenosha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Aug. Collander.
Sheboygan, Wis.: Heronim Svetlin in Martin Kos in John Stampfel.
West Allis, Wis.: Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Stalich in Valentin Marcina.

NA ČUDEŽEN NAČIN UŠLA SMRTI.

NAŠA ZEMLJAKINJA ZOFIJA HORVAT JE IMELA TOLIKO BOLEZNI, DA BI MORALA ŽE ZDAVNAJ LEŽATI V GROBU.

KAJ JO JE REŠILO?

Da ima H. H. von Schlickov Bolgarski Čaj čudežno zdravilno moč skoraj pri vsaki bolezni, dokazuje med drugim tudi slučaj naše rojakinje Zofije Horvat, 34 Kendal Ave., Highgland Park. Mich., ki je pisala H. H. von Schlicku sledeče pismo:

"Vse moje telo je bilo otečeno, srce mi je izvanredno močno utripalo, imela sem revmatizem v nogah, glava me je vedno bolela, nisem imela teka, moj želodec je bil brez reda, in lahko rečem, da nisem imela na svojem telesu nobenega zdravega dela.

Ne morem vam popisati svoje bolezni, rečem vam pa lahko, da bi že zdavnaj ležala v grobu, če bi ne imela vašega Bolgarskega Krvnega Čaja.

Veliko škatljo Bolgarskega Krvnega Čaja, ki traja za pet mesecev, pošlje kamorkoli za 1 dolar:

Marvel Products Co.,

9 Marvel Bldg.

PITTSBURGH, PA.

Opomba. Ako želite pošiljatev zavarovati, pošljite 10 centov več.

Zemlja, kmetje in dom

v priznani prvi poljedelski državi Amerike v državi Missouri.

Imam še nekaj kosov POCENI, in sedaj je moja zadnja ponudba, da morete dobiti te zdolej navedene kose zemlje za posebno nizko ceno.

Rojak, vabim te, da prideš zdaj pogledat, in ako si videl že kdaj na svetu lepše trtje, ki je bolj zdravo in polno, potem je tvoj, kateri kos si sam izbereš od spodaj navedenih, in sicer BREZ VSAKEGA CENTA PLAČE.

Našel boš tukaj polje, ki ga ni nikjer na svetu lepšega; vrtove, zelenjavo in rože, da se postavimo v vrsto katerikoli države v Ameriki. Našel boš vsakovrstno sadje, ki je sploh, kot znano, preobloženo s sadjem.

Našel boš v bujni rasti vse vrste trave in detelje ter tudi vsakovrstno sočivje, kar si ga sploh kdaj jedel. Videl boš, da je krompir zrel koncem maja ali pa koncem oktobra, kadar ga pač hočeš saditi. Fižol je sajen dvakrat v letu, ako se pa hočeš pečati z vrtnarstvom, potem lahko tu pridelaš 2,500 galonov jagod na aker ali 6,000 galonov kosmulje (goosberry).

Našel boš tudi polne pajne najfinejšega medu in deželo polno kokoši in jajc. Videl boš, da imajo Slovenci, mali kmetje, od 10 do 20 glav goveje živine.

ČE TE TO ZANIMA IN NE DOBIŠ TEGA V DEŽELI - POTEM JE KATERIKOLI ZDOLEJ OGLAŠENI KOS - TVOJ ZASTONJ.

Našel boš deželo prepreženo z železnicami ter šole, eno do dve milji narazen. Ako te zanima cerkev, našel jo boš katoliško prav v bližini. Našel boš vse, potem se nameni pečati s katerokoli vrsto kmetijstvom. Trgi so tukaj tako dobri kot kjerkoli drugje.

Videl boš, da ni zemlje v Ameriki, kjer se toliko različnih rastlin z vspehom prideluje, kakor v tukajšnjih krajih.

Pronašel boš, da vedo oni ljudje, ki te dežele nikdar videli niso, povedati o suši in bolezni, prebivalci teh krajev pa ne vedo ne o enem ne o drugem. Našel boš tu rojake zdrave, kot kjerkoli na svetu. Prepričal se baš, da imamo izvrstno pitno vodo.

Našel boš solidno slovensko naselbino, ki se razvija brez vsakega hrupa in vrišča, kot nikjer drugje v Ameriki. Našel boš, da vsak Slovenec, ki je že nekaj let tukaj, lahko pripravi obed iz svojih pridelkov, da boljšega ne dobiš nikjer.

PRIDI ZDAJ IN POGLEJ KAJ PRIDELUJEMO.

FRANK GRAM, NAYLOR, MO.

POSEBNE PONUDBE SO:

40 akrov ravnine, izsekan gozd, en aker izčiščen, aker $25.00.

80 akrov ravnine, mala hiša, gozd izsekan, aker $25.

120 akrov ravnine, mala hišica, 1 aker čist, aker po $23.00.

200 akrov ravnine, gozd izsekan, aker po $24.00.

160 akrov ravnine, 70 akrov na kupih posekano, 5 akrov čistih in 40 obsekano in posušeno, aker po $32.00.

Vso to zemljo čisto in ograjeno vzamem sam v najem ter plačam po $5.00 od akra.

Imam valovite kmetije, deloma čist svet s hišami od $10.00 do $30.00 aker.

Vsak kos prodam na mesečne ali letne obroke. Dam deset let časa za izplačati z 5 ali 6% obresti z garancijo, da se svet čisti.

JAZ VSE TE KOSE ČISTIM VSAKEMU IN PRIPRAVIM ZA ORATI ZA $7.00 DO $10.00 PO AKRU.

Vse navedene ponudbe so poleg Slovencev, šol in železnic. Vsak kupec, ki želi saditi, dobi 100 dreves različnega sadja in 500 trt zastonj. Vsak izvežban čebelar dobi 10 panjev čebel pod obvezo da da meni junija polovico medu kot popolno plačo.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

Liljana.

Novela. — Spisala **Marija.**

(Nadaljevanje).

Rahlo ji je pogladil Emerigo mehke kodre in ona je obrnila oko v njega, ravno ko je izza malega oblačka priplula svetla luna.

Poznal je ta pogled, te oči — o davno že! Bile so popolnoma oči nesrečne Liljanine matere... Ah, kolikokrat se je mora spomniti! Najzglednejše dekle v celi vasi je bila Lucija. In oni brezvestnež v žametasti obleki jo je šel pogubit! Zločinec!... Toda kaj — tudi sama je bila kriva. Zakaj mu je pa zaupala, zakaj verjela! Ali je ni on, Emerigo, njen varuh, svaril: "Lucija, dekle — to ne vodi k dobremu koncu!"... Da, da, in še kako jo je opominjal! "Glej", ji je dejal, "ti nimaš drugega kot pridne roke in pošteno ime. Čuvaj si to dvoje!... Ko je tvoj oče ležal na smrtni postelji — mati veš, da ti je že prej umrla —, ko se mu je trgala nit življenja, ko mu je duh že plaval takorekoč med tem in onim svetom: tedaj so pritekle svetle solze po njegovem mrtvaškem licu. Lucija, te solze so veljale tebi, ki si ihtela ob vzglavju umirajočega očeta... Bile so solze, ki jih je skrb za sirotnega otroka izvabila na trpeče obličje... Lucija, ne pozabi teh solz — in čuvaj se zapeljivcev!" Tako jo je svaril, tako ji je govoril čestokrat. Ali kaj, ko je pa rajši poslušala svoje srce, nego svoj razum. "Ne boj se, moj dobri Emerigo", je odgovarjala; "on je predober, preblag, on me ne osramoti! Vse mi hoče nadomestiti, vse biti, vse... Oh, kako mamljivo-sladka je zavest, da me ljubi, mene, ki nimam ne očeta, ne matere, ne domovine... In vendar me ljubi!" Tako je govorilo neizkušeno dekle.

In zgodilo se je, kar se je bal Emerigo. Nekoč je prišla k njemu, plaha, solzna, obupana. Zgrudila se je predenj na kolena in kakor strta je zaječala: "Emerigo, kako si dejal včasih: pridne roke — in pošteno ime! O, jaz nesrečnica!... Mojega poštenega imena ni več — prevarjena sem in zapuščena!"

Emerigo je razumel. Skušal jo je tolažiti: "Lucija, kvišku oko! Oni, ki si Ga razžalila, je usmiljen! Prosi Ga odpuščanja in zopet mu služi s celim srcem!"

Toda Lucija je strmela predse in ni umela njegovih besed, kajti temni oblaki so zakrili zlato sonce in svetle zvezde...

Ko se je zopet vrnila pomlad, je izginila Lucija brez sledu...

Majnikovo jutro pa se je potegnili ribiči iz potoka utopljeno truplo nesrečnice, baš tedaj, ko je Maja iz cvetne grede dvignila nežno dekletce, malo najdenko, v svoje naročje — —

Emerigo pa je od tedaj sleherni večer stopal do kapelice Kraljice Miru ter prilival svetilki olja za nesrečno Lucijo in za malo sirotko Liljano — — —

Vsega se je zopet spominjal tudi ta večer in nehote je privil mlado rejenko k sebi, da ga je začudeno pogledala.

"Rigo, zvestemu prijatelju treba zaupati najmanjšo skrivnost, je-li?" je vprašala Liljana nekako slovesno in se skrivnostno ozrla v Emeriga.

"No, da, gotovo, Liljana!" je potrdil le-ta, z mislimi še vedno v oni preteklosti.

Kakor širna ravan okrog nje, tako prosta in odprta je bila njena duša staremu prijatelju. A danes? V tihi noči žari dvoji očes, uprtih ravno v njo. Rahlo se je nekaj prikradlo v raj njene duše, previdno zaprlo duri — in Liljana je molčala.

Ko je že pozno istega večera pristopil Emerigo k postelji speče deklice, je sladak smehljaj krožil okrog njenih svežih zdečih ustnic.

"Le sladko sanjaj o bujnih svojih cvetkah, zlato moje dete! Da, o belih cvetlicah do konca svojega življenja", je mrmral starček, "in srečnejša bodeš od tvoje matere!..."

"In zame bi se ne našel prostorček v tvojem srcu?" so šepetale rdeče ustnice.

Emerigo ni čul rahlega šepeta.

III.

Novo jutro se je svitalo.

Na kristalno-čistem azuru je žarelo, kakor da so se krdela nočnih zvezdic izpremenila v bogato setev bujnordečih rož za veličastni prihod kraljevega solnca.

Lahen vetrič je potegnil čez cvetne vrhove drevca ter jim kakor mimogrede zašepetal, da je kratni majnik v deželi. Pri tej priči je zašumelo zeleno listje, da so se vzdramili drobni ptički, dvignili iz mehkih kožuščkov nežne glavice in zažvrgoleli enoglasno hvalnico Stvarniku pomladi.

"Dobro jutro! Dobro jutro!" Poredna papiga je kričala na vse grlo in prebudila Liljano iz sladkega spanja, da je skočila s postelje ter hitela odpirat zeleno kletko zgodni kričački.

"Tiho, pravim!" je karala deklica žlobudrasto ptico. "Meniš, da ti kdo kaj da za tvoje kričanje? Dereš se, kakor da ti je jutranja zarja storila kaj žalega!"

Kakor bi trenil, je sedela papiga na njeni rami, si malo razrahljala živobarvno perje, nato pa — srečno, tesni domek! — sfrčala na prosto, ponavljaje še vedno svoj "dobro jutro!"

Liljana pa je previdno in rahlo odprla vežne duri ter se podala za hišo k vodnjaku, polnit svoje vrče in kangljice za polivanje cvetlic.

Že dobra tri leta je imela ona delo s cvetlicami. Od tedaj je bila Liljana prava opora ljubljenima rednikoma. Negovala je cvetke in jih dan za dnem, od prvih krizantem do poznih jesenk, nosila v mesto prodajat, da je zaslužila kak novčič za Emeriga in Majo. Poprej je imela to opravilo stara Maja; a nekoč so nji odpovedale trudne noge in morala je pričeti Liljana preko vinogradov in livad skakljati v mesto s košarico, polno šopkov in rož.

Tistega jutra je bila Liljana med prvimi na trgu. Tržni dan je bil in mnogo ljudi iz okolice je prišlo v mesto na trg. — Družba glumačev je z votlim bobnanjem in glasnim vpitjem vabila ljudstvo k popoldanski sijajni predstavi in stari Žorž je z vso vnemo vrtil svojo lajno: pričel je vedno zopet od kraja svoje cvileče napeve.

Nekam zamišljeno je pohajala Liljana po trgu; nekoga je iskala med živahno množico... V stari košari, pod široko praprotjo je hranila šopek najlepših cvetlic — a ni ga bilo, da bi prašal po njih.

Ozrla se je v bele oblačke. Visoko nad njo so plavali v čistih svatovskih oblačilcih — tako nenavadno visoko, se je zdelo Liljani.

Pred cerkvijo je nekaj golobov pobiralo drobtinice. Natrosili so jih otroci v šolo grede. Sleherno jutrose je ustavila pred nežnimi živalicami in se pomenkovala z njimi — a danes ni imela niti ene besedice, niti enega pogleda zanje. Tako nekam čudna je bila... K Maji in Emerigu si je želela domov — a košarica se ni hotela izprazniti.

Stopila je poleg verande ob neki kavarni.

On di je sedela mlada ženska in malomarno opazovala tržno ljudstvo. Veliki uhani in bujni lasje, ki so obkrožali lepi obraz, so se ji čudovito blesteli. Liljana se je zazrla v to lepo žensko. Oko ji je padlo na njeno bogato, svileno obleko in nehote se je zdrznila, ko se je ozrla od tam na svoje kratko in ponošeno krilce ter na bose nožice v ogoljunih opankih. Obšel jo je bridek čut, ki je ni vznemirjal še nikoli, čut zavesti, da je ona — uboga, navadna deklica. Ah, če bi bila kakor ta gospa!...

Tedaj je stopil iz kavarne na verando gosposki človek.

Liljana je segla v košarico pod praprotovo pero po šopek in stopila za korak bliže; spoznala je prijaznega slikarja. Pa tudi ona lepa tujka je vstala in hitela podajat roko Liljaninemu znancu; sladko in zveneče se mu je smejala.

Slikar je bil vidno razmišljen. Nenadoma se je poslovil od lepe gospe ter pristopil k Liljani v ponošeni obleki. Dvignila je otožni obrazek in solza mu je zablestela nasproti...

Solza! Toliko vrst solza je poznal mladi umetnik, a baš visoko jih ni cenil; to pa se mu je zazdela solza, tako različna od vseh onih, ki jih je on poznal, tako svetla in čista...

"Liljana!" je dejal in glas mu je bil nenavadno mehak. "Liljana, kaj ti je?"

"Ne vem", je dejala. "Sirota sem, a ona gospa tam, kako je krasna!"

"Krasna!" Prisiljeno in neprijetno se je nasmejal mladi mož. "Liljana, ali si že čula pripovedko o petju morskih deklic?"

"Pravijo, da je to krasno, čudovito krasno petje..."

Njemu se je čelo stemnilo, širokokrajni klobuk si je pomaknil nizko na oči in burno je govoril: "Glej, Liljana! V mirni koči počiva mlad ribič. Naenkrat ga zbude nepoznani, vabljivi glasovi iz sladkega sna. Neizkušeni mladenič zapusti varni breg ter veslje v viharno morje za čarobnimi glasovi. Prisluškuje, prisluškuje, veslja, veslja... a slednjič omamljen izpusti veslo in — zgrabijo ga morske sile... Tedaj utihne pogubno petje, a v penečih se valovih mrje poslednji vzdih nesrečnega ribiča..."

"Ubogi ribič!" je vzdihnila Liljana, dasi ni umela, čemu ji to pripoveduje njen znanec. Vprašaje se je ozrla vanj.

On pa se je nasmehnil. "Ti me ne razumeš, dete, je-li, in bolje je tako..." Segel si je v goste lase, z glavo otresel, kakor da se hoče otresti nadležne, napol pogimjene mušice. "Jaz bi te slikal, Liljana." Nepričakovano, nenadno je izgovoril to, kakor da mu je baš mimogrede prišla ta misel. Pogledal je deklico, ki je neverjetno odmajala z glavo.

"Glej!" je dejal mehko, skoraj milo, "nekoč po hrupnem dnevu, v tihi noči sem zrl v sanjah sladko podobo. Obrazek fin in lep, in dvoje očese, jasnejših od pomladnega jutra, milejših od žarkov vzhajajočega solnca, ki se zrcalijo v čistih tolmunčkih temnomodrega jezerca. V ono čisto globino se mi je vtopila duša. Pozabil em življenje za seboj, postal zopet otrok ter se radostil zlatih ribic, ki so švigale v čisti vodi. — To je odsev otročje duše, žar svetle sreče nedolžnega srca — sem začul nad seboj... Planil sem iz sladkih sanj, segel po čopiču in paleti ter jel slikati ono sladko podobo. Trudil sem se in trudil, a vse zaman. Kar sem menil, da se mi je včeraj posrečilo, sem vrgel danes nevoljen od sebe —: vedno le mrtva podoba, brez svetle sreče. In slednjič mi je izginila ona ljubka prikazen iz spomina. Hrup življenja jo je zadušil popolnoma. A včeraj se mi je vnovič zbudila, ko sem uzrl tvoj obrazek, tvoje oči, Liljana! — Da, da, ne glej me tako neverjetno! Bilo je včeraj, ko sem hodil po prašnih ulicah in se ustavil pred deklico, ki se je bila zagledala v opico in v lajno ter je gledala in poslušala..."

"Vi se šalite, gospod", je dejala Liljana skromno. "Mene da bi kdo slikal, mene, ubogo, neuko cvetličarico, ki ne ve drugega, nego to, da je vse, kar je Bog ustvaril, krasno na svetu... Kraljica Miru vam gotovo vzame za zlo, da se šaljite z njeno Liljano."

(Dalje prihodnjič).

Konvencija društva sv. Barbare.

Bliža se konvencija društva sv. Barbare v Forest City, Pa. Kot član organizacije si dovoljujem pravico za nekaj diskuzije.

Prvič: Zakaj so delegatje na zadnji redni konvenciji sklenili, da se vrši letošnja konvencija v Forest City, Pa.?

Po mojem mnenju je to velik udarec za organizacijo. Bratje delegatje, da se ne vjezite, hočem vam to dokazati.

Mi imamo 95 postaj. Večina teh je zapadno od Clevelanda, Ohio, namreč 56! 31 postaj je v osredju Pennsylvanije in vzhodno od Clevelanda. Samo 2 sta v vzhodni Pennsylvaniji.

Poglejmo vozne stroške. Vožnja iz Clevelanda v Forest City je nekako $16.00 za osebo, ali povprečno $896.00 za 56 delegatov. Vožnja iz osrednje Pennsylvanije in vzhodne Ohio je povprečno $10.00 za osebo, ali skupaj za 31 oseb $310.00. Za vseh drugih 6 postaj pod $12.00 za osebo, kar znese $72.00, ali za vse skupaj $1278.00! Ako bi imeli konvencijo v Clevelandu, bi plačalo 37 postaj okroglo $240.00 in 2 postaji po $16.00, kar znese skupaj za vseh 39 postaj $272.00.

Toraj, ker je konvencija v Forest City, bodo stroški za vožnjo vzhodno od Clevelanda $1278.00. Ako pa bi bila konvencija v Clevelandu, bi stala vožnja $272.00! Toraj, ker je sklenjeno, da se vrši konvencija v Forest City, bomo morali plačati $1006.00 po krivdi nerazsodnih bivših delegatov!

Čemu to? Merodajni faktorji, na noge! Preprečite to, ker jasno je, da bo v korist vsemu članstvu, ker smo tako vedno prekratki z denarjem.

Ako pa glavni odbor odkloni prekoristno premestitev konvencije, apeliram na vsa bratska društva, da se vrše konvencije v krajih, kjer je manj stroškov. Dajte navodila delegatom, da to vpoštevajo in tako zastopajo naše člane, da bo v korist celi organizaciji.

Drugič: Asesment! To je tisti črv, kateri hoče razjesti organizacijo. Člani vedno odstopajo zaradi vednih doklad. Ali bi se ne dalo temu nekoliko odpomoči? Da, tudi bi se dalo!

Če že ne popolnoma, vsaj deloma.

Naših bolnikov je gotovo 40—50 odstotkov takih, kateri so poškodovani pri delu, a njim se plačuje le iz bolniškega sklada, ali če je poškodba s smrtnim izidom, plačano je iz smrtninskega sklada. Zatoraj bi bilo umestno, da bi se poškodovanim dalo vsaj 40 odstotkov iz poškodninskega sklada in 60 odstotkov iz bolniškega sklada. Kajti praktična izkušnja je pokazala in nas uči, da moramo le iz bolniškega sklada zakladati bolnike, kateri so bili v resnici poškodovani; nasproti pa je denar o poškodninskem skladu kot mrtev. V poškodninski sklad smo plačali v enem letu $5540.00, plačalo se je ven le $775.00.

In le takim naj bi se plačalo 40 odstotkov bolniške podpore iz poškodninskega sklada, kateri so bili tako poškodovani, da so jim povzročile bolezen poškodbe. Ako se tako uredi, bi ne bilo treba vednih naklad.

Kar se tiče nadzornega odbora, bi bilo umestno, da bi se vsakih 6 mesecev poklicalo državnega aktuarja, da bi pregledal knjige. Ako je že nadzorni odbor, naj bo; a isti naj bi obvestil državnega izvedenca, da bi knjige pregledal. Kakor kaže rezultat zadnjih šestmesečnih računov, so od muh, akoravno so z zapriseženo izjavo nadzornikov potrjeni.

Kaj pa je z združenjem? Da, krasna misel, ako bi bilo združenje z vsemi Jednotami. Če bi bilo pa mogoče le s par malimi Zvezami, bi bilo pa lepše ostati kakor smo in vpeljati dvojno podporo proti dvojnemu plačilu v bolniški sklad. Gotove zveze še na takem stališču niso mogoče, kakor smo mi.

Umestno bi tudi bilo, da bi gl. tajnik ne prejemal nobenega denarja, ne čekov. Saj se prav lahko uredi.

Kar se tiče glasila, ne sprejeti nobenega zastonj. Na konvenciji naj bi se določilo, kaj ima za objavljati, in se naredi pogodba, podpisana od obeh strank. Tako je cenzura doli in mirna Bosna!

Želim, da bi se še kdo oglasil, kaj misli o eni ali drugi stvari, in medtem pozdravim vse sobratečlane širom Amerike.

Frank Petrič,
Box 862, South Fork, Pa.

Prince Albert da kakovost, ne pa premij ali kuponov!

Prince Albert tobak se vedno prodaja brez kuponov ali premij. Mi damo prednost kakovosti. Torej, če daste Princ Albert v pipo ali pa napravite cigareto, potem se bodete osebno prepričali o resnici kakovosti, ki je za vas pripravljena!

Ker je Prince Albert upoštevan le po kakovosti in ne kuponih ali premijah, zato prodajo tega ne more na noben način ovirati narodna ali državna omejitev rabiti iste.

Na zadnji strani vrečice Prince Albert boste čitali: "Process Patented July 30th 1907."

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

odgovarja vsem zahtevam pri kajenju! Dokaže, da je patentovan način, po katerem je narejen Prince Albert, izbran od večine mož vseh narodov. Kadite ga v svoji priljubljeni pipi ali pa ga zvijete v cigareto — vam se bo zelo dopadel, ker je hladan, prijeten in okusen. Kadite ga kolikor hočete, ne bo vas pekel ali ščegetal! Čimprej bodete spoznali Prince Albert, temprej bodete zadovoljni s tobakom.

Prince Albert zamorete kupiti povsod, kjer prodajajo tobak, v rdečih vrečicah po 5c.; rdečih škatljah po 10c.; v posodah po en ali pol funta, ki imajo na vrhu izvlačilec z gobico.

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY
Winston-Salem, N. C.

Dr. KOLER

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburghu, ki ima 13letno prakso v zdravljenju tajnik moških bolezni.

Sifilis ali zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof Erlich. Če imate **mozolje ali mehurčke** po telesu, v grlu, **izpadanje las, bolečine v kosteh,** pridite in **izčistil vam bo kri.** Ne čakajte, ker ta bolezen se nalaze.

Izgubo semena nenaravnim potom, zdravim v par dneh, kapavac ali triper in tudi vse druge posledice, ki nastanejo radi izrabljivanja samega sebe.

Sušenje cevi, ki vodi iz mehurja ozdravim v kratkem času. Hydrocelo ali kilo ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri spuščanju vode, ozdravim s gotovojstvo.

Reumatizam, trganje, bolečine, otekliki nastajejo vsled nečiste krvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

ne, srbečo, škrofle in druge kožne bolezni.

Rad bi izvedel za naslov mojega prijatelja ANTONA BRNE. Doma je iz Zabič pri Ilirski Bistrici. Prosim ga, da se mi oglasi na naslov: Vincent Uljan, E. Anderson Store, Kinzua, Pa.

SPREJME SE V SLUŽBO

Slovenec ali Slovenka za učitelja na tukajšnji državni šoli (Public school). Sprejme se le, kateri ima **certifikat,** da sme učiti v državi Wisconsin. Za nadaljna pojasnila se obrnite na:

Joe Slemec, District Clerk,
(18-20—7) Willard, Wis.

Iščem svojega soseda FRANKA PETRANOVIČ. Doma je iz Suhora št. 10. Poročati mu imam nekaj važnega, zato ga prosim, da se oglasi. Če pa kdo rojakov ve za njegov naslov, naj mi ga javi, za kar mu bom hvaležen. Pred enim letom je bil v Phillips, Wis., Mitchell Camp 7. — Math. Staduhar, Box 47, Adah, Pa. (18-20—7)

Rad bi izvedel za JOSIPA SAMSA. Doma je iz Stare Sušice pri Št. Petru na Notranjskem. Pred dvema letoma je pri šel iz starega kraja, star je zdaj 22 let in se baje nahaja nekje v West Virginiji. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se sam oglasi, ker poročati mu imam nekaj važnega iz starega kraja. — Joseph Samsa, Box 54, Canonsburg, Pa. (18-20—7)

Rada bi izvedela za naslov svojega brata JOSIPA LAURIČ. Doma je iz vasi Hrib št. 57 pri Loškem potoku. On dela v šumi. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam javi. Mary Knaus, Box 378, Moon Run, Pa. (19-21—7)

Rad bi seznal za naslov MARTINA POLIK. Pred enim letom je bival v Reitz, Pa. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi naznani, ali naj se pa sam javi. Anton Znidarič, 6307 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. (19-21—7)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOSIPA RIHAR. Doma je iz Dobravčeve pri Žireh. Nahajal se je nekje v Letonia, Ohio. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, ali naj se pa sam javi. — Math. Seljak, Box 51, Mabie, W. Va. (18-20—7)

HIŠE NA PRODAJ

nove na lahka odplačila, kakor tudi prazne lote in farme.

Zavarovanje proti ognju.

JOHN ZULICH,
1165 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

JUGOSLOVANSKI DELAVSKI TAMBURAŠKI ZBOR v Brooklynu, N. Y., priredi

VESELICO

v soboto dne 22. julija 1916

v prostorih g. Leo Štruklja, 193 Knickerbocker Ave., Brooklyn.

Vstopnina 15 centov za osebo.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Tempotom vljudno vabimo vse rojake in rojakinje ter vsa društva iz Greater New Yorka, da se te naše veselice polnoštevilno vdeleže. Za vsestransko zabavo bo dobro preskrbljeno.

Torej na veselo svidenje dne 22. julija!

(12,18,20—7) Odbor.

Rad bi izvedel za naslov JANEZA WOLF. Doma je iz Črnega potoka št. 6, občina Osilnica, okraj Kočevje. Sedaj biva nekje v Clevelandu, Ohio. Prosim ga, da se mi javi, ker bi mu rad pisal. Matija Urh Kovač, Box 18, Pickens, W. Va. (18-20—7)

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL.
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

POZOR, ROJAKI!

Na dan praznika proglašenja neodvisnosti (4. julija) je bila blagoslovljena **slovenska cerkev** v New Yorku. Ob tej priliki sem večkrat fotografiral sprevod, cerkev in občinstvo, ki se je vdeležilo slavnosti. Če kdo izmed rojakov želi imeti kako sliko v spomin, mu jih napravim, kolikor zahteva, po sledečih cenah:

6 razglednic dveh vrst za 25¢. Potem lahko napravim 4 različne slike v velikosti 10×12. Na eni sliki je videti notrajnost cerkve, na drugi ospredje cerkve z občinstvom, na tretji en del sprevoda z jahači in na četrti članstvo newyorških društev z zastavami, in sicer ravno pred slovensko cerkvijo. Te slike so po 50¢ komad, tri skupaj pa samo $1.20.

Kdor želi imeti kako sliko v spomin, naj pošlje potrebno svoto ter napiše natančen naslov in pove, katere slike želi imeti in jaz mu jih bom takoj poslal po pošti poštnine prosto.

Pisma naslovite na:

Alois Škrabar,
424 E. 9. St., New York, N. Y.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Cenjenim rojakom naznanjamo, da smo odprli novo zlatarsko trgovino na 6120 St. Clair Ave., Cleveland, O. Naše podjetje je inkorporirano po postavah države Ohio, je pod posebnim nadzorstvom, ter je vsaka špekulacija ali goljufija nemogoča; sicer je naše prvo in edino slovensko zlatarsko podjetje inkorporirano v Združenih državah.

Dasi je tvrdka nova, vendar pa so ustanovitelji iste znani rojakom širom Amerike že mnogo let.

Priporoamo se za nakup zlatnine, srebrnine, žepnih in stenskih ur, i. t. d. Pri nas bode vsaka ura, predno se jo da iz rok, natančno regulirana in preiskušena. Posebna 20letna praksa v popravi ur in zlatnine v starem kraju in Ameriki. Priznanja in pohvalo imamo ne samo od rojakov, temveč tudi od drugorodcev. Ne bomo se bahali, temveč prinesite ali pošljite pokvarjeno uro, zlatnino ali grafofon, ter se prepričajte.

Naša posebnost je novi govorilni stroji ali grafofoni, pri katerih ni potreba menjati igle, nadalje plošče v vseh jezikih.

Posebno znižane cene za tekoči mesec, to pa zato, da se s rojaki čim več seznanimo.

Toraj, ako potrebujete kaj v zlatarskem ali grafofonskem oddelku, pridite ali pa pišite, da se seznanimo in se prepričate.

Naslov trgovine:
THE WILLIAM SITTER Co.
6120 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Wm. Sitter, predsednik, J. Prostor, tajnik, J. Popetnik, podpredsednik.

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Zdr. državah.

Zadnja novost.

Vsakevrste žganje, brinjevec, slivovec, tropinovec itd., kakor tudi razne likerje, naredi lahko vsak brez vsake priprave, brez kuhanja z mojimi izvlečki. Pošiljam 6 steklenic za $1.00 in iz vsake steklenice si lahko naredite en celi kvart bolj zdrave, čistejše, boljše in več kot polovico cenejše pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri salonerjih

F. P. Barton piše:

"Naznanim vam, da sem prejel od vas izvlečke za delati pijačo. Lepo se vam zahvalim in vam potrjujem, da je res tako blago kakor ste vi pisali. Pošljite še itd."

Takih in enakih pisem, dobim vsaki dan, kar je jasno, da je blago v resnici hvale vredno.

Pišite na:

Z. JAKSHE
Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

50,000 KNJIŽIC

Ako trpite na katerikoli **moški bolezni,** pišite po našo **brezplačno knjižico.** V tej knjižici lahko čitate, kako se možje, ki trpijo na bolezni kot je **zastrupljena kri, mozolji, stare rane, kožne bolezni, rasne zastarele in nalezljive moške bolezni, naduha, neprebavnost, zapeka** ali **konstipacija, katar, zlata žila, revmatizem, okorela jetra in želodčne ter mehurne bolezni,** vspešno zdravijo privatno doma in **z majhnimi stroški.**

Trpite li na bolečinah v križu in v zgibih, na glavobolu, izgubi teka, kislini v želodcu, povračanju hrane, bljuvanju, žolčnem riganju, nečistem jeziku, smrdljivi sapi, slabem spanju in slabih sanjah, utrujenosti in naglem razburjanju, nervoznosti, razdraženosti in glabosti ob jutrih, črnih kolobarjih pod očmi, izgubi volje, gramežljivosti in plašnosti v družbi, bojazni in na prepadenosti? Ti simptomi pomenijo, da ste pri slabem zdravju in da potrebujete zdravniške pomoči in nasveta. Naša knjižica, katera se lahko imenuje **kažipot k zdravju,** vsebuje dobre podatke in nasvete za bolne ljudi. Zaloga znanosti je in lahko vam pomaga **k zdravju, moči in kresoti.**

Pošljite kupon za brezplačno knjižico.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S.902 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Gospodje:—Pošljite mi takoj svojo brezplačno knjižico.

Ime .....

Naslov .....

ĚVGEN SUE:

VEČNI ŽID.

(Priredil J. T.)

44 (Nadaljevanje).

Drugo poglavje.

PISMA BREZ PODPISA.

Dagobert ni bil svojega sina že več dni videl. — Odvedel ga je v svojo sobico in vprašal:

— Kod se pa klatiš, fant? — Zakaj si tako upadel?

— Oh, oče, malo časa se nisva videla, toda v tem času je vse izgubljeno.

— Kaj je? — Kaj čenčaš?

— Ravnokar sem bil pri gospodu Hardyju.

— Toda, deček, jaz čisto nič ne vem, kje je gospod Hardy.

— Ko je zagledal razvaline svoje pisarne se je zgrudil, nakar so ga odnesli v mestno bolnišnico. — Ker je bila prenapolnjena, so ga odnesli v bolnico, ki je pod nadzorstvom abbeja Aigrigny.

— No, pravemu je prišel v roke. — Prepričan bodi, da se mu ne bo boljše godilo kot se je godilo moji ženi.

— Čakaj, da ti povem. — Ko sem prišel s svojimi tovariši pred bolnico, sem videl, kako je z dvorišča zavil zaprt voz in naglo oddrdral. — Meni je nekaj reklo, da se nahaja v vozu gospod Hardy.

— Kot pameten fant si seveda odšel za vozom — je rekel Dagobert.

— Da, oče. — Po stranski poti sem napravil bližnjico ter dospel pred voz in zgrabil konja za uzdo. — Tedaj me je kočijaž udaril s tako silo po glavi, da sem omedlel. — Ko sem se zopet zavedel, ni bilo voza nikjer.

— Kaj si pa potem napravil?

— Šel se k gospodični Cardoville. — Povedala mi je, da so ga najbrže odpeljali v bližino Orleansa, kjer je podružnica one bolnišnice. Seboj mi je dala gospoda Duponda, voz in dva para izvrstnih konj. — Dospela sva do Etampes. — Tam se zavije pot v štiri ure dolgo dolino. Na koncu doline je bolnišnica. — Pot je zelo pušta in samotna. — Pri samostanskih vratih sva pozvonila. — Prišel je vratar in nama povedal, da morava počakati. — Kmalo za njim se je pojavil abbe Aigrigny. — Ko me je opazil, sem natančno videl, kako se je stresel po celem telesu. — Ko sem mu povedal vzrok svojega prihoda, mi je rekel, da je gospod Hardy že sklenil račune s tem svetom ter da hoče v miru preživeti svoje zadnje dni. — Odvedli so me v celico. — Ves bled je sedel v naslonjaču in začel govoriti s komaj slišnim glasom:

— Lahko si mislim, zakaj ste prišli sem, moj ljubi prijatelj. — Škoda, da je bila vaša pot zastonj. — Sklenil sem preživeti v samoti svoje življenje. — Recite mojim prijateljem, da naj se me včasih spominajo.

— Prigovarjal sem mu in prigovarjal, pa ni hotel ničesar slišati — Meni ni preostajalo drugega kot oditi in se podati nazaj k Dupontu, ki me je čakal z vozom pred vratmi.

— Saj pravim, saj pravim — je mrmral Dagobert — to je zalega. — To je gadja zalega. — Revež oni, na katerega se spravijo. — Toda pustiva to. — Jaz sem še v večjih skrbeh kot pa ti.

— Oče, kaj pa je? — Zakaj se ne moreš nikdar pomiriti?

— Čakaj malo prijatelj. — Prepolno srce imam, vzkipelo bo, če bi ti vsega ne povedal.... Težko, da bi bil še pri življenju, če bi ne bilo tebe in deklet, kateri sem pripeljal iz Sibirije.

— Kaj pa je, oče? — Govori vendar.

— Za generala sem v skrbeh. — Čisto se je predrugačil. — Zdi se mi, da igrajo v tej zadevi zelo važno ulogo anonimna pisma.

— Kdo jih pa piše?

— Ali ti že nisem povedal, kakšno razmerje je vladalo med generalom in Aigrignijem, ko sta bila še oba v armadi? — General ve, kako je on zasledoval njegovo ženo in njegova dva otroka. — Že na dvoboj ga je hotel pozvati, pa sem komaj preprečil.

— Kaj pa je s pismi?

— Danzadnem dobiva pisma, v katerih ga nek neznanec poziva, da naj se maščuje nad abbejem, ker ga je tako nesramno prevaril. — Neznanec mu tudi piše, da se Aigrigny neprestano norčuje iz njega.

— Bog ve, kdo piše ta pisma?

— Ne vem. — Slutim samo, da jih piše kak generalov sovražnik.

— Kako? — Potem bi pisec vendar ne zabavljal čez Aigrignyja.

— O tem sem tudi jaz že premišljeval.

— Kakšen namen pa imajo pisma?

— To mi je jasno. — General je najbolj občutljiv, ako gre za njegova dva otroka. — Povem ti, Agricol, da sem pred kratkim vzel vžigalca iz pištol.

— Toda oče, tako miren in pošten mož, kot je general.

— Že dva dni ni govoril s svojima otrokoma. — To je pri njem vedno zelo slabo znamenje. — Kako se mi smilita, ubogi deklici. — Prepričani sta namreč, da sta zakrivili kako nepravilnost in da ju oče zato noče pogledati.

Dagobert je pogledal skozi okno in opazil generala, ki je letel bled kot stena, s pismom preko dvorišča.

Tretje poglavje.

ZLATO MESTO.

Žalost veliko bolj postara človeka kakor pa leta. — Blanša in Roza nista bila več otroka, pač pa deklici v najlepšem cvetju mladosti. — Sedeli sta v svoji sobici na zofi in nekaj šivali.

— Kaj premišljuješ? — je vprašala Blanša Rozo. — Danes si zopet žalostna.

— Premišljujem o zlatem mestu najnih sanj.

Blanša je objela svojo sestro in bridko zajokala.

Ubogi deklici! — Zlato mesto njunih sanj je bil Pariz in junak njunih sanj je bil njun oče.

Toda zdaj divja v tem mestu strašna bolezen — kolera.

Zlato mesto njunih sanj. — Da, v tem mestu bi lahko oče preskrbel vsaki prijatelja, oboževalca, tako da bi ne imel samo dveh hčera, ampak tudi dvoje sinov. — Kako srečni sta bili tedaj, ko sta sanjali take sanje.

— Nikar ne bodi žalostna — je rekla Blanša — boš videla, da bomo še vsi srečni.

— Ne, ne, sestra, nikdar, nikdar. — Moj Bog, kaj se je zgodilo, da niti oče ne mara za naju?

— Bova pa tedaj srečni, ko se bova sestali z materjo.

— Če bi že vsaj Gabriel prišel!

Pri tem je segla v korbico po robec in se dotaknila koščka papirja.

— Moj Bog, ali je že zopet pismo! — Zakaj nama vendar ne dajo ljudje miru!

— Skrij ga, da ga kdo ne vidi.

— Bog ve, kdo ga je položil sem!

— Nikar ne premišljujva o tem. — Preberiva rajše!

Sestri sta brali:

— Otroka, ljubita svojega očeta tako sta ga ljubila prej, kajti edino vidve sta vzrok njegove žalosti. — Nikdo ne more popisati, kaj je pretrpel zadnje dni. — Zakaj mu vendar pravita, da vama ne vrača vajine ljubezni? — Bodita prijazni žnjim. Veliko sovražnikov imata, pa tudi vajin oče ni brez njih. — To skrivnost ohranita zase. — Ne zinita o tem nikomur niti besedice! — Mogoče bo prišel kmalo dan, ko bosta dobili kako boljše sporočilo.

Nekaj trenatkov sta obe molčali, potem je pa Roza vstala in vrgla pismo v kamin.

— Tako — je rekla. — Razen naju ne bo nikdo vedel, kaj je bilo v njem.

— Moj Bog, jaz pa ne razumem, zakaj ni oče zadovoljen z nama.

— On je ljubil najino mater, naju pa ne more ljubiti, ker nisva taki kot je bila mati. — Ali zdaj razumeš?

— Seveda, razumem, sestra. — Premalo izobraženi sva, v družbi se ne znava tako obnašati, kot je predpisano.

— Saj vendar nisva krivi, da naju je mati vzgojila v Sibirski pustinji — je odvrnila Roza.

— Tega nama oče čisto nič ne očita, pač pa vsled tega neizmerno trpi.

— Ali še veš, kako laskavo se je izrazil o gospodični Cardoville? — Kako da je lepa, kako plemenita in kako se zna obnašati v družbi.

— Sestra, prav je imel. — Gospodična Cardoville zasluži v polni meri očetovo pohvalo.

— Sevéda. — Oče želi, da bi bili taki kot je gospodična Cardoville. — To je njegova želja, ki se mu pa najbrže nikoli ne bo izpolnila.

Roza je položila na ramo svoje sestre roko in rekla z boječim glasom:

— Poslušaj vendar. — Nekaj se pogovarjajo v očetovi sobi.

— Ali slišiš, kako hodi semtertja — Da, to so njegovi koraki, prav dobro jih poznam. — Idiva.

(Dalje prihodnjič).

POZOR!

HIPNOTIZEM

Izšla je vsezkozi zanimiva knjiga, kakoršne še nimajo Slovenci. Kdor jo bo naročil, jo bo s užitkom prebral in dobil vpogled v vence ne tu ne v stari domovini. marsikatere stvari, o katerih do sdaj še slutil ni.

Knjiga ima preko sto strani, opremljena je z dvanajstimi krasnimi slikami. V njej so natančna navodila za hipnotiziranje, v njej so nadalje pojasnjeni pojavi, katere smatra navaden človek za nenaravne.

Stane 60 centov. Tri knjige $1.50.

Oni, ki ni z njo zadovoljen, naj jo vrne in dobil bo denar nazaj.

Naročajte pri:

"SLOVENSKA KNJIGARNA", P. O. Box 1611, New York, N. Y.

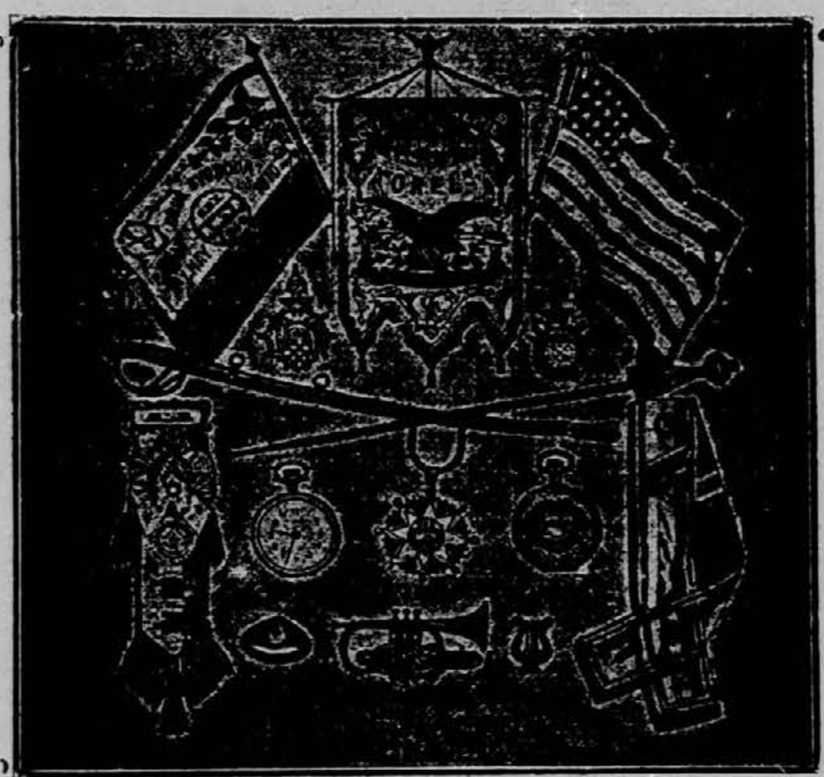

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandere, zastave, regalje, godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, priveske, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi nas za cene vprašate. Uprašanje Vas stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.

Cenike, več vrst pošiljamo brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa., Box 328.

MODERNO UREJENA

TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

. . . .

DELO OKUSNO.

. . . .

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

. . . .

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

. . . .

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POTREBUJEMO

200 mož za rezanje kemičnega lesa. $1.50 od klaftre. Ravnina in lep gozd. Potrebujemo takoj 6 ali 8 boardingbossov.

Ward & Guncheon,
Norwich, McKean Co., Pa.
(11-22—7)

IŠČE SE GOZDARJE

Za delati drva; $1.35 od klaftre za rezati kemični les.

Za lupljenje; najboljša plača. Ko preneha sezija, je dovolj dela od kosa ali pa v kempah.

Za izdelovanje cedra; največja plača od kosa za rezati logse, stebre, trame, švelarje itd.

Za splošno delo v gozdu; najvišja plača. Stalno delo skozi celo leto.

I. STEPHENSON CO., Trustees,
(11—7 v d) Wells, Mich.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom v Clevelandu, Ohio in okolici naznanjamo da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. FRANK MEH,

kateri je pooblaščen pobirati naročnino na naš list, knjige in druge v našo strogo spadajoče posle ter izdajati pravoveljavne potrdila vsled česar ga rojakom najtopleje priporočamo.

Upravništvo "Glas Naroda"

Dr. LORENZ,

specialist moških bolezni.

Jaz sem edini hrvaško govoreči specialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.

DR. LORENZ.
641 Penn Av. II. nadst. na ulico.

Uradne ure: dnevno od 9. dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopolne do 2. popoldne. Nedeljo od 10. dop. do 2. popol.

Denarne pošiljatve za ujetnike v Rusiji in Italiji.

Lahko se pošlje denar sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri se nahajajo v ujetništvu v Rusiji ali Italiji. Potrebno je, kadar se nam denar pošlje, da se priloži tudi ujetnikova dopisnica ali pismo in se nam tako omogoči pravilno sestaviti naslov.

Ako nameravate poslati denar ujetniku, pošljite ga takoj, ko sprejmete njegov naslov, ker ako bi odlašali, bi se lahko dogodilo, da bi ga ne našli več na istem mestu in mu ne mogli uročiti denarja.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POZOR ROJAKI!!

N... ...nejše mazilo za ženske lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila zrastejo v 6tih tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moškim krasni brki in brada in nebodo odpadali in osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osmih dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge kurje očesa, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljam zastonj.

JACOB WAHČIČ,
6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMŠE,

ki je pooblaščan pobirati naročnino za list Glas Naroda.

S spoštovanjem

Upravništvo Glas Naroda.

$1 dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

Pozor! Pozor!

V zalogi imamo iz starega kraja importirane

SRPE.

Cena 60 centov s poštnino.

FRANK SAKSER,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Kos letos nimamo v zalogi, ker jih ni mogoče dobiti iz starega kraja. Srpi so nam ostali še od prejšnjih zalog.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav,

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope $1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

Cena samo 25 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berta pl. Suttner.

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga sela vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli.

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madame Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: 'Doli z orožjem' je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo bral.

Štajerski pisatelj **Peter Rosegger piše:** Sedaj sem v nekem gozdu pri Grieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bi jo tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbo, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral — —

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir.

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom posodil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli žnjo križemsvet in učili vse narode.

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte je pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.